

Brevdato

Afsender Asger Aagaard (Sagsbehandler, 3. kontor - Transport, kultur, udenrigs og jura)

Modtagere

Akttitel Akter

Identifikationsnummer 33953

Versionsnummer 1

Ansvarlig Asger Aagaard

Vedlagte dokumenter Aktdokument
Udleveringsnotat - Begrænsninger af kommunalfuldmagt
Udleveringsnotat - Lovfæstelse af kommunalfuldmagt
Bilag - arbejds- og tidsplan
Samlet statsligt servicetjek
Udleveringsnotat - Metode servicetjek
Kommunalt og regionalt servicetjek opdateret

Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)

Udskrevet 12-06-2018

Erhvervsministeriet
Økonomi- og Indenrigsministeriet
Finansministeriet

Forslag til begrænsninger af kommunalfuldmagts- og myndighedsfuldmagtsregler

maj 2018

Kommunalfuldmagtsreglerne og myndighedsfuldmagtsreglerne om erhvervsvirksomhed er i dag en samling grundsætninger, der under nærmere betingelser giver hjemmel til kommunal og regional erhvervsaktivitet.

Udgangspunktet i kommunal- og myndighedsfuldmagtsreglerne er, at kommuner og regioner ikke må bedrive erhvervsaktivitet uden lovhjemmel. Der gælder imidlertid en række undtagelser hertil. Undtagelserne har bl.a. afsæt i samfundsøkonomiske interesser om at undgå værdispild mv.

Forslag til begrænsninger af adgangen til at varetage erhvervsopgaver

I forbindelse med lovfæstelsen af kommunal- og myndighedsfuldmagtsreglerne om erhvervsaktivitet lægges op til at begrænse de gældende muligheder for erhvervsaktivitet.

De foreslåede begrænsninger tager udgangspunkt i, at der ikke må være væsentlige modsatrettede samfundsmæssige hensyn, der taler imod en begrænsning af reglerne, f.eks. unikke kompetencer, værdispildsbetragtninger, generel erhvervsudvikling og – service, risiko for betydelige økonomiske tab samt hensynet til, at borgerne har adgang til basale kultur- og idrætsydelse o. lign. Endelig er det et hensyn, at eventuelle begrænsninger af offentlige erhvervsaktiviteter ikke rammer geografisk skævt.

Det er regeringens umiddelbare vurdering, at de anførte forslag lever op til ovenstående samfundsmæssige hensyn. Der tages dog forbehold for, at afdækning af nærmere konsekvenser af forslagene, herunder f.eks. økonomiske konsekvenser, kan føre til justering af de foreslåede begrænsninger.

Det bemærkes videre, at det er vurderingen, at de foreslåede begrænsninger ikke forventes at medføre volumenmæssigt store ændringer for kommuners og regioners aktiviteter. Det vil dog skulle sikres, at de foreslåede begrænsninger ikke indebærer betydelige begrænsninger af kommunernes effektiviseringsmuligheder.

Nedenstående forslag til begrænsninger af kommunalfuldmagten er struktureret efter de nuværende adgange (undtagelser) til offentlig erhvervsaktivitet i kommunalfuldmagtsregler- og myndighedsfuldmagtsregler.

1. Produktion til eget brug

Gældende ret

En kommune kan med hjemmel i kommunalfuldmagtsregler og en region med hjemmel i myndighedsfuldmagtsregler producere varer og tjenesteydelser til eget brug – dvs. til brug for løsningen af kommunens/regionens opgaver.

Forslag til begrænsning

En begrænsning af adgangen til at producere varer og tjenesteydelser til eget brug er et spørgsmål om konkurrenceudsættelse og hører ikke under nærværende arbejde med fair og lige konkurrence. Det skyldes, at en begrænsning i adgangen til selv at varetage opgaver har som konsekvens, at kommunen/regionen i stedet skal udbyde/konkurrenceudsætte opgaven.

Der lægges i dette arbejde derfor ikke op til, at kommunernes og regionernes adgang til at producere til eget brug begrænses i regi af arbejdet vedr. lovfæstelse af kommunalfuldmagt- og myndighedsfuldmagtsregler om erhvervsvirksomhed.

2. Biproduktion

Gældende ret

Kommuner og regioner kan under visse betingelser sælge biproduktion, som opstår som en naturlig, tilfældig og uundgåelig følge af kommunens/regionens lovlige virksomhed. Der er en vis adgang til forarbejdning mhp at gøre biproduktet salgbar. Biproduktion kan fx være træstammer, som følge af fældning af træer i kommunale parker eller skove. Derudover kan biproduktion også være know how, såsom viden om ældrepleje eller it-systemer.

Forslag til begrænsning

Det vurderes ikke hensigtsmæssigt at afskære kommuner og regioner fra at sælge biproduktion, da det vil medføre et samfundsmæssigt værdispild mv. Det kan dog overvejes at indskrænke adgangene til:

- Forarbejdning af biproduktion, fx således at en kommune i ovenstående eksempel skal sælge træstammerne og ikke selv forarbejde dem til gulvplanker mhp salg på markedet.
- Salg af kommunal know how, som ikke udspringer af unik kommunal viden, fx om it-systemer eller produkter, som er udviklet af private til brug for markedet.

3. Overkapacitet

Gældende ret

Under visse betingelser kan en kommune/region sælge overkapacitet til andre myndigheder eller private og således varetage opgaver, der normalt ikke er kommunale/regionale. Der må dog ikke være tale om en bevidst planlagt overkapacitet, som er dimensioneret med det formål at opnå mulighed for at varetage opgaver, der normalt ikke er kommunale/regionale..

Forslag til begrænsning

Det foreslås at begrænse adgangen til at sælge overkapacitet i produktionsapparatet. Det forhold, at muligheden for salg af overkapacitet i produktionsapparatet afskæres, vurderes ikke nødvendigvis at medføre et egentligt værdispild. Produktionsapparatet skal således under alle omstændigheder etableres og eksistere mhp. den kommunale/regionale opgavevaretagelse.

Der kan derfor sigtes mod at begrænse adgangen hertil ifm. lovfæstelsen mhp. at undgå offentlig erhvervsaktivitet og samtidig understøtte, at kommuner/regioner tilpasser deres produktionsapparat. Overskudsproduktion, fx i form af mad fra hospitalskøkkener, vil dog ikke være omfattet af begrænsningen. Det vil skulle sikres, at begrænsningen af salg af overkapacitet ikke indebærer en indskrænkelse af de kommunale muligheder for effektiviseringer gennem fælles løsninger.

En afskaffelse af adgangen til at sælge overkapacitet i produktionsapparatet vil muligvis kunne øge incitamentet til at sikre, at kapacitet i videre omfang er tilpasset behov.

4. Accessorisk virksomhed

Gældende ret

Kommuner kan i et meget begrænset omfang varetage accessoriske opgaver, dvs. opgaver, der i princippet ikke er kommunale, men som har en nær og naturlig sammenhæng med en lovlig kommunal (hoved)aktivitet, f.eks. café i tilknytning til en idrætshal. Kommunen er forpligtet til at bortforpagte den accessoriske aktivitet, medmindre bortforpagtning er umulig. Det er ikke muligt at foretage nogen præcis afgrænsning af, hvad der kan udgøre accessorisk aktivitet.

En idræts- eller kulturforening m.v., som modtager støtte fra en kommune, er ikke forpligtet til at bortforpagte en eventuel accessorisk virksomhed.

Forslag til begrænsning

- Bortset fra eksemplerne vedr. café- og restaurationsdrift er det uhyre sjældent, at andre aktiviteter anses for at falde under denne kategori. Dertil kommer, at kriteriet 'i princippet ikke kommunale, men som har en nær og naturlig sammenhæng med en lovlig kommunal opgave' er meget uklart og vanskeligt at anvende. Det foreslås på den baggrund, at adgangen begrænses således, at den alene omfatter café- og restaurationsdrift.
- Som forudsætning for kommunal støtte til idræts- og kulturinstitutioner o. lign. fastsættes krav om, at foreningens eventuelle accessoriske aktivitet skal bortforpagtes.

Et udvidet krav om bortforpagtning skal udformes således, at det ikke medfører, at enkeltstående begivenheder (f.eks. Skanderborg Festivals salg af mad og drikke) og mindre foreninger (f.eks. spejderforeningens kagesalg) bliver omfattet.

5. Udleje af lokaler til private sammenkomster

Gældende ret

Kommuner kan mod betaling af omkostningerne herfor stille kommunale lokaler, f.eks. forsamlingshuse, til rådighed for borgerne til sammenkomster af mere privat karakter.

Forslag til begrænsninger

Det vurderes hensigtsmæssigt at fastholde kommunernes muligheder for at udleje lokaler til private sammenkomster. Det foreslås dog, at der fastsættes regler om, at udleje skal ske til markedsprisen, således at evt. udlejning vil ske på fair og lige konkurrencevilkår.

6. Udleje af ledige lokalerGældende ret

Kommuner kan i et vist omfang udleje ledige lokaler på markedsvilkår, når der er tale om ejendom, som kommunen for en kortere eller længere periode ikke skal benytte til kommunale formål. En kommune kan udvide og/eller ombygge den pågældende faste ejendom i overensstemmelse med lejers ønsker, i det omfang at den pågældende udvidelse eller ombygning tillige tilgodeser en anvendelse af bygninger til kommunale formål.

Forslag til begrænsning

Det vurderes ikke hensigtsmæssigt at afskære kommuner/regioner fra udlejning af ledige lokaler, da det vil medføre betydeligt værdispil. Det foreslås i stedet at stramme kravene ved hhv.:

- At fastsætte begrænsninger i varigheden, f.eks. 3 år, af udleje af lokalemæssig overkapacitet.
- At fastsætte, at der i forbindelse med udleje af lokalemæssig kapacitet ikke længere skal være adgang til at udvide eller ombygge lejemålet i overensstemmelse med lejers ønsker.

7. Kultur, idræt, sundhed, turisme, miljøGældende ret

En kommune kan med hjemmel i kommunalfuldmagtsregler varetage opgaver på kultur- og idrætsområdet. En kommune kan i den forbindelse stille de fysiske rammer og aktiviteter i tilknytning hertil til rådighed for borgerne, herunder museer, teatre, musikhuse, kunststillinger, forlystelsesparker, zoo, revyer, svømmehal, fodboldbaner, badmintonanlæg osv. samt træningsaktiviteter, forestillinger etc. til rådighed for borgerne. Kommunen kan højst opkræve kostprisen herfor.

Kommuner kan endvidere med hjemmel i kommunalfuldmagtsreglerne under nærmere betingelser stille ydelser til rådighed for borgerne, i det omfang der her ved varetages en kommunal interesse. Det kan f.eks. være inden for sundhed, turisme og miljø. Det beror på en konkret vurdering, hvorvidt der foreligger en sådan kommunal interesse.

Kommunerne kan endvidere yde tilskud til og/eller stille lokaler/anlæg til rådighed for foreninger, som varetager kommunale opgaver, for eksempel opgaver vedrørende kultur og idræt. Det er en forudsætning, at foreningen varetager opgaverne på samme vilkår, som hvis kommunen selv varetog opgaven.

Det antages i forlængelse heraf, at kommuner kan finansiere og etablere sportsanlæg, multiarenaer etc. til brug for professionelle idræts- og kulturaktiviteter, som endvidere kan anvendes til andre større begivenheder. Det er et krav, i det omfang, at faciliteterne udlejes til professionelle idrætsklubber, eventbureauer o. lign., at det sker til markedsprisen.

Mulige begrænsninger

Det vurderes uhensigtsmæssigt at begrænse kommuners mulighed for at varetage opgaver på området. Samfundsmæssige hensyn til at sikre borgerne adgang til basale kultur- og idrætsaktiviteter o. lign. vil således i vid udstrækning begrunde kommunalt engagement på området. En begrænsning ville således kunne indebære en risiko for, at borgerne ikke fik adgang til disse aktiviteter, enten fordi der ikke er en bæredygtig businesscase (det kan for eksempel være tilfældet med svømmehaller), eller fordi nogle borgere af økonomiske grunde ikke vil have mulighed for at betale markedsprisen for ydelsen.

Særligt for så vidt angår foreningsstøtte i regi af kommunal- og myndighedsfuldmagtsregler bemærkes, at det traditionelt er blevet anset for at være en generel fællesskabsinteresse, at borgerne samler sig i foreninger. Sådanne foreninger er også hyppigt rammen for forskellige frivillige aktiviteter. Afskaffelse af støtte til foreninger i regi af kommunal- og myndighedsfuldmagtsregler, som varetager kommunale opgaver vedrørende kultur og idræt o. lign., må antages at forringe sådanne foreningers levedygtighed i betydeligt omfang.

Det foreslås dog, at muligheden for at begrænse kommuners engagement ift. at støtte fitnessklubber i regi af kommunal- og myndighedsfuldmagtsregler, som ikke har et specifikt genoptrænende eller rehabiliterende sigte, skal undersøges. Det kan endvidere overvejes at undersøge mulighederne for at begrænse cykeludlejning samt andre tilfælde af konkurrerende kommunal opgavevaretagelse..

Det bemærkes i øvrigt, at mulige tiltag, som vedrører kommunernes mulighed for engagement i større sports- og kulturanlæg og -events afdækkes i forbindelse med opfølgningen på regeringens arbejdsgruppe for oplevelsesøkonomiske centre, der er en del af aftalen ”Et Danmark i bedre balance” fra juni 2016.

Erhvervsministeriet
Økonomi- og Indenrigsministeriet
Finansministeriet

Lovfæstelse af kommunalfuldmagtsregler

maj 2018

Kommunalfuldmagtsregler og myndighedsfuldmagten¹ om kommunal henholdsvis regional erhvervsvirksomhed består af en samling grundsætninger, som er uklare og upræcise.

Det er på den baggrund foreslået at lovfæste de eksisterende regler i forbindelse arbejdet om fair og lige konkurrence.

Baggrund

Generelt om love

Det er et almindeligt princip i Danmark, at den lovgivning, som giver muligheder eller lægger begrænsninger for borgere, virksomheder og myndigheder tilvejebringes på baggrund af regeringens lovforslag, som vedtages af Folketinget.

Lovens ordlyd og forarbejder har været igennem en parlamentarisk proces, der sikrer, at lovene har fået deres indhold på baggrund af det mandat, som befolkningen har givet Folketinget.

Generelt om kommunalfuldmagtsregler

Nogle regler er ikke formuleret i love, men har alligevel stor betydning for danske myndigheders arbejde. Til dem hører retsgrundsætninger, som er blevet til, fordi man har ført den samme praksis over længere tid. Et eksempel på en retsgrundsætning er saglighedskravet, som handler om, at myndigheder kun må tage saglige hensyn, når de træffer afgørelser.

Kommunalfuldmagtsregler er en samling af retsgrundsætninger, som omhandler kommuners mulighed for at varetage opgaver, som ikke er reguleret i den skrevne lovgivning (love og bekendtgørelser). Kommunalfuldmagtsreglerne er udviklet gennem de kommunale tilsynsmyndigheders – dvs. Ankestyrelsens og Økonomi- og Indenrigsministeriets – praksis. Praksis udgøres af udtalelser om konkrete kommunale sager.

Ankestyrelsen og Økonomi- og Indenrigsministeriet offentliggør på deres respektive hjemmesider i vidt omfang deres praksis på kommunalfuldmagtsområdet.

Kommunalfuldmagtsreglerne er således ikke skabt på baggrund af den sædvanlige lovgivningsproces. Hverken regering eller Folketinget medvirker til at fastlægge indholdet heraf. Der er ikke lovbestemmelser eller forarbejder, som danner grundlag for fortolkning af muligheder eller begrænsninger efter kommunalfuldmagtsregler.

---

¹ Regioner kan i medfør af den såkaldte myndighedsfuldmagt varetage en række af de erhvervsopgaver, som er omfattet af kommunalfuldmagtsregler (produktion til eget brug, biproduktion samt overkapacitet), men ikke accessorisk virksomhed, støtte til kultur og idræt mv.

Formålet med at lovfæste kommunalfuldmagtsregler

Det forhold, at kommunalfuldmagtsreglerne er retsgrundsætninger, indebærer, at der ikke er tale om lovgivning, som indeholder præcise bestemmelser om muligheder og begrænsninger for kommuners opgavevaretagelse. Kommunalfuldmagtsregler kan derfor kritiseres for at være ugenomsigtige og uforudsigelige. Fordi kommunalfuldmagtsreglerne er upræcise, kan de medvirke til at skabe tvivl om rammerne for kommunernes erhvervsaktiviteter. Det giver usikkerhed om retstilstanden for såvel kommuner som virksomheder.

En lovfæstelse af kommunalfuldmagtsregler om erhvervsvirksomhed vil betyde, at kommunerne får et mandat fra Folketinget til at varetage opgaver på området. Endvidere vil en lovfæstelse betyde en forbedring af kommuners – og virksomheders - mulighed for at foretage en mere sikker juridisk vurdering af, hvor grænserne for kommuners erhvervsaktiviteter går.

Hertil kommer, at en lovfæstelse af kommunalfuldmagtsreglerne om erhvervsvirksomhed er en forudsætning for en ny klagemyndigheds kompetence til at tage stilling til kommunal erhvervsvirksomhed, således som regeringen har foreslået ifm. udspillet om fair og lige konkurrence.

Fordelene ved at lovfæste kommunalfuldmagtsregler om erhvervsvirksomhed i en lov kan således sammenfattes til følgende:

1. Folketinget har medvirket til at fastlægge indholdet – og kan ændre det, hvis der måtte opstå behov for det
2. En lov vil være mere klar og præcis end en samling af retsgrundsætninger
3. Regler fastsat i en offentliggjort lov lever i langt højere grad end administrativ praksis op til retssikkerhedsmæssige principper om gennemsigtighed og forudsigelighed
4. Lovfæstelsen muliggør, at en ny klagemyndighed med særlige kompetencer vedr. offentlig erhvervsaktivitet tillægges kompetence til at tage stilling til kommunale erhvervsaktiviteter

2. Indhold af lovfæstelse af kommunalfuldmagtsregler om erhvervsvirksomhed

Overordnet om gældende regler

Udgangspunktet for de gældende kommunalfuldmagtsregler om erhvervsvirksomhed er princippet om, at kommuner ikke kan varetage erhvervsvirksomhed.

De kommunale tilsynsmyndigheder har på baggrund af konkrete sager i kommunerne udviklet nogle generelle undtagelser til udgangspunktet.

Der er tale om følgende undtagelser:

1. Produktion til eget brug
2. Biproduktion
3. Overkapacitet
4. Accessorisk virksomhed

5. Udleje af lokaler til private sammenkomster
6. Udleje af ledige lokaler

Undtagelserne er beskrevet overordnet i bilag 1. Heraf fremgår, at det er meget upræcist, hvor grænserne for aktiviteterne går.

Forslag om lovfæstelse af kommunalfuldmagtsregler om erhvervsvirksomhed

Regeringen har i forbindelse med udspillet om fair og lige konkurrence foreslået, at de gældende *kommunalfuldmagtsregler om erhvervsvirksomhed* med det nuværende indhold reguleres i en ny lov om kommunal og regional erhvervsvirksomhed (herafter benævnt 'den nye lov').

Lovfæstelsen af kommunalfuldmagtsregler om erhvervsvirksomhed betyder for det første, at det forbud mod kommunal erhvervsvirksomhed, der som udgangspunkt gælder efter de gældende kommunalfuldmagtsreglerne, også vil blive udgangspunktet (hovedreglen) i den nye lov.

For det andet bliver de ovenfor nævnte undtagelser til udgangspunktet ligeledes reguleret i den nye lov.

En ren lovfæstelse af de eksisterende regler, dvs. uden at der tillige foretages begrænsninger i de eksisterende adgang til erhvervsvirksomhed, betyder, at kommuner uændret vil kunne varetage de erhvervsaktiviteter, som de lovligt varetager i dag med hjemmel i kommunalfuldmagtsregler.

Det bemærkes, at *andre kommunalfuldmagtsregler* om fx idræt, kultur, miljø, foreningsstøtte mv. ikke påtænkes reguleret i den nye lov. Der er derfor stadig en del af den kommunale opgavevaretagelse, der vil ske med hjemmel i uskrevne kommunalfuldmagtsregler.

Fremgangsmåde for lovfæstelsen

Der udarbejdes lovforslag til en ny lov om kommunal og regional erhvervsaktivitet.

Lovforslaget vil indeholde bestemmelser, der bliver formuleret i overensstemmelse med de ovenfor nævnte undtagelser under 1-6.

I forbindelse med formuleringen af loven vil derfor på den ene side tilstræbes en højere grad af præcision i forhold til de i dag upræcist formulerede retsgrundsetninger. På den anden side skal der i formuleringerne også være respekt for, at den enkelte kommunalbestyrelse skal have mulighed for at tilrettelægge sin opgavevaretagelse ud fra lokale hensyn og prioriteringer.

Bestemmelserne formuleres derfor som *rammebestemmelser, indenfor hvilke kommuner kan træffe skønsmæssige afgørelser*. Det er således ikke hensigten at detailregulere kommunernes adgang til at varetage de omhandlede erhvervsaktiviteter.

Der vil være en rammebestemmelse for hver enkelt af de ovenfor nævnte adgange til at varetage erhvervsvirksomhed. Bestemmelserne vil være generelt formulerede, så de omfatter både de aktiviteter, som kommuner hidtil har kunnet varetage, men også så de i videst muligt omfang er fremtidssikrede i forhold til for eksempel den teknologiske udvikling. Dette sikres ved at anføre i forarbejderne, at der kan ske en dynamisk fortolkning af reglerne, således at det er *muligt – på samme måde som tilfældet er i dag efter kommunalfuldmagtsreglerne - at tage højde for den samfundsmæssige udvikling*, når spørgsmålet om en kommunes hjemmel til at varetage en erhvervsaktivitet skal vurderes.

I bemærkningerne til loven og de enkelte bestemmelser vil der være forklaringer på, hvordan bestemmelserne skal forstås. Disse fortolkningsbidrag vil i udstrakt grad blive udarbejdet på baggrund af de kommunale tilsynsmyndigheders praksis. Denne fremgangsmåde svarer til den måde, man i Danmark sædvanligvis affatter love.

Det er *ikke* hensigten, at loven opbygges ud fra hver enkelt konkret sag eller sagsområde, som de kommunale tilsynsmyndigheder har udtalt sig om. En sådan fremgangsmåde ville føre til en uoverskuelig lov med mange lovbestemmelser, der ville 'fastfryse' kommunernes adgang til at varetage erhvervsaktiviteter. I dansk retstradition foretrækker man derimod så vidt det er muligt at formulere lovbestemmelser generelt. Det skaber de bedste muligheder for at fremtidssikre lovgivningen.

3. Konsekvens af lovfæstelse af kommunalfuldmagtsregler om erhvervsvirksomhed

En kommune, der i dag skal vurdere, om den kan varetage en opgave efter kommunalfuldmagtsregler, har ikke mulighed for at vurdere dette spørgsmål på grundlag af en lovtekst og tilhørende forarbejder med fortolkningsbidrag, da kommunalfuldmagtsreglerne udgøres af retsgrundsætninger.

Vurderingen må derfor ske med udgangspunkt i retsgrundsætningerne, således som de kommer til udtryk i de kommunale tilsynsmyndigheders praksis, det vil sige udtalelser i konkrete sager, samt på grundlag af beskrivelsen af retsgrundsætningerne i den juridiske litteratur.

En lovfæstelse af kommunalfuldmagtsregler om erhvervsvirksomhed vil betyde, at når en kommune fremover skal overveje, om den har hjemmel til en af de erhvervsaktiviteter, som hidtil har været reguleret af kommunalfuldmagtsregler, vil det ske med afsæt i den nye lov om kommunal og regional erhvervsvirksomhed.

Forarbejderne til loven vil give vejledning om muligheder og begrænsninger inden for de enkelte bestemmelser, og der er således større gennemsigtighed og forudsigelighed omkring hjemmelsgrundlaget.

Den nye lov giver således kommunen mulighed for at 'slå op' ét bestemt sted, når den skal undersøge, om den har adgang til at varetage én af de ovenfor under punkt 2 nævnte erhvervsaktiviteter. Det er i modsætning til i dag, hvor undersøgelser som nævnt ovenfor sker på grundlag af de kommunale tilsynsmyndigheders konkrete udtalelser om grundsætningerne og forståelsen heraf i den juridiske litteratur.

Indenfor lovens rammer vil der fortsat tilkomme kommunen et fortolkningsrum, idet den nye lov vil være rammelovgivning, som ikke indebærer en detailregulering af kommunernes opgavevaretagelse, jf. pkt. 2 ovenfor.

Det må antages at blive nemmere for kommunerne at afgøre, hvor grænserne går, når vurderingen sker på grundlag af en lov.

Det gælder også andre retsanvendende instanser (klagemyndighed, Økonomi- og Indenrigsministeriet, domstolene, virksomheder mv.).

Bilag 1

Hovedprincipper i undtagelser fra forbud mod kommunal erhvervsvirksomhed

1. Produktion til eget brug

En kommune har en almindelig adgang til at forsyne sig selv med varer og tjenesteydelser og kan herunder producere varer og tjenesteydelser til brug for løsning af kommunale opgaver.

Det kan være produktion af planter og træer til kommunale parker og veje, undervisningsmaterialer til skoler, it-systemer, og det kan være diverse håndværkerydelser, kørsel, undervisning, it-systemer, vaskeri osv.

2. Biproduktion

En kommune kan under visse betingelser sælge biproduktion, som opstår som en naturlig, tilfældig og uundgåelig følge af kommunens lovlige virksomhed. Der er en vis adgang til forarbejdning mhp at gøre biproduktet salgbart. Biproduktion kan også være know how. Det er en betingelse, at salg sker til markedsprisen.

Biproduktion kan fx være træstammer, som følge af fældning af træer i kommunale parker eller skove. Biproduktion i form af know how kan være viden om ældrepleje eller it-systemer.

3. Overkapacitet

En kommune kan under visse betingelser sælge overkapacitet. Overkapacitet må ikke være dimensioneret med det formål at varetage opgaver, der normalt ikke er kommunale. Det er også en betingelse, at overkapaciteten af hensyn til løsningen af den kommunale opgave ikke kan afskaffes. Det er en betingelse, at salg sker til markedsprisen.

Overkapacitet kan være fx i kommunens produktionsapparat, herunder vaskeri, køkken.

4. Accessorisk virksomhed

Kommuner kan i et meget begrænset omfang varetage accessoriske opgaver, dvs. opgaver, der i princippet ikke er kommunale, men som har en nær og naturlig sammenhæng med en lovlig kommunal (hoved)aktivitet. Kommunen er forpligtet til at bortforpagte den accessoriske aktivitet, medmindre bortforpagtning er umulig. Bortforpagtning skal ske på markedsvilkår.

Et klassisk eksempel på accessorisk virksomhed er en café i tilknytning til en idrætshal eller et museum.

5. Udleje af lokaler til private sammenkomster

Kommuner kan mod betaling af omkostningerne herfor stille kommunale lokaler, f.eks. forsamlingshuse, til rådighed for borgerne til sammenkomster af mere privat karakter.

6. Udleje af ledige lokaler

Kommuner kan i et vist omfang udleje ledige lokaler, når der er tale om ejendom, som kommunen for en kortere eller længere periode ikke skal benytte til kommunale formål. En kommune kan udvide og/eller ombygge den pågældende faste ejendom i overensstemmelse med lejers ønsker, i det omfang at den pågældende udvidelse eller ombygning tillige tilgodeser en anvendelse af bygninger til kommunale formål.

Bilag

Revideret arbejds- og tidsplan for arbejdsgruppe for fair og lige konkurrence

Der lægges op til, at der skal afholdes fire møder i arbejdsgruppen om offentlige erhvervsaktiviteter. Udarbejdelse af afrapporteringen foregår mellem 3. og 4. møde.

Tabel 1
Arbejds- og tidsplan

	Tidspunkt	Placering	Materiale
1. møde: Introduktionsmøde	4. maj, 1½ times varighed	FM	- Kommissorium - 1-sides notat om rammer for arbejdet
2. møde: Drøftelse af statslige erhvervsaktiviteter	15. maj, 3 timers varighed	DE	- Servicetjek af statslige erhvervsaktiviteter
3. møde: Drøftelse af kommunale og regionale erhvervsaktiviteter	4. juni, 3 timers varighed	KL	- Servicetjek af kommunale og regionale erhvervsaktiviteter - Udleveringsnotater om lovfæstelse af kommunalfuldmagt hhv. om begrænsninger af kommunalfuldmagt
Skriftlige bidrag	Deadline: Ultimo uge 24		
4. møde: Drøftelse af afrapportering	Uge 25, 1½ times varighed	FM	- Udkast til afrapportering sendt på forhånd
Deadline for skriftlige kommentarer til afrapporteringen	Uge 25		
Færdig rapport	Uge 26		

Tabel 1

§ 6 UM

Institution/ tiltag	Beskrivelse af aktivitet	Hjemmel	Økonomisk omfang
<i>Udførende institution</i>	<i>Beskrivelse af aktiviteten, herunder hvordan aktiviteten er prissat</i>	<i>Angivelse af hvor aktiviteten har hjemmel. Det kan fx være på finansloven eller i særlovgivning</i>	<i>Angivelse af omfanget af aktiviteten i mio. kr.</i>
Udenrigsministeriets departement	Sprogundervisning, kursusvirksomhed mv. på det udenrigspolitiske område under Udenrigsministeriets kompetencecenter	FL16 - § 06.11.01.90. Indtægtsdækket virksomhed, Udenrigsministeriets Kompetencecenter. Udenrigsministeriets kompetencecenter leverer sprogundervisning, oversættelser, andre sproglige ydelser samt i mindre omfang kursusvirksomhed mv. på det udenrigspolitiske område.	Ikke-monopol Indtægter 2016: 7,2 mio. kr. Resultat 2016: -1,2 mio. kr.
Institut for Menneskerettigheder - Danmarks Nationale Menneskerettighedsinst.	"Den indtægtsdækkede virksomhed vedrører salg af konsulent-ydelser samt egne og andres udgivelser af bøger, rapporter og lignende."	"FL 16 -IMR kan udføre indtægtsdækket virksomhed, tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed og andre tilskudsfinansierede aktiviteter, herunder konsulentbistand og rådgivning, i det omfang dette er foreneligt med varetagelsen af IMRs øvrige opgaver. Denne adgang anvendes navnlig til at bidrage til at gennemføre menneskerettighederne i udlandet. " LOV nr 553 af 18/06/2012 om oprettelse af Institut for Menneskerettigheder - Danmarks Menneskerettighedsinstitution. Heraf fremgår, at instituttet kan i overensstemmelse med sit formål drive indtægtsdækket virksomhed, tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed og andre tilskudsfinansierede aktiviteter, herunder konsulentbistand og rådgivning, i det omfang dette er foreneligt med varetagelsen af instituttets øvrige opgaver.	Ikke-monopol Indtægter 2016: 9,4 mio. kr. Resultat 2016: 2,0 mio. kr.
Dansk Institut for Internationale Studier	Primært konsulentopgaver efter udbud	FL16 - DIIS kan udføre indtægtsdækket virksomhed, tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed og andre tilskudsfinansierede aktiviteter. Den indtægtsdækkede virksomhed vedrører salg af konsulent-ydelser samt egne og andres udgivelser af bøger, rapporter og lignende. LOV nr 554 af 18/06/2012 om etablering af Dansk Institut for Internationale Studier. Heraf fremgår, at instituttet kan i overensstemmelse med sit formål drive indtægtsdækket virksomhed, tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed og andre tilskudsfinansierede aktiviteter, herunder konsulentbistand og rådgivning, i det omfang dette er foreneligt med varetagelsen af instituttets øvrige opgaver.	Ikke-monopol Indtægter 2016: 3,2 mio. kr. Resultat 2016: 0,0 mio. kr.

Tabel 2
§ 7 FM

Institution/ tiltag	Beskrivelse af aktivitet	Hjemmel	Økonomisk omfang
<i>Overordnet beskrivelse af kolonner</i>	<i>Beskrivelse af aktiviteten, herunder hvordan aktiviteten er prissat</i>	<i>Angivelse af hvor aktiviteten har hjemmel. Det kan fx være på finansloven eller i særlovgivning</i>	<i>Angivelse af omfanget af aktiviteten i mio. kr.</i>
Moderniseringsstyrelsen	"Viderformidling af kontrakter til anvendelse af systemet Campus for enheder under under styrelsens ressort, statsvirksomheder samt offentlige sektor mere generelt."	"Under anmærkningerne på § 07.14.01 Moderniseringsstyrelsen fremgår det, at: "Af kontoen afholdes udgifter til Moderniseringsstyrelsens indtægtsdækkede virksomhed, der omfatter kursus- og konsulentydelse i relation til henholdsvis systemydelse og øvrige ydelser under Moderniseringsstyrelsens ressort. Den indtægtsdækkede virksomhed omfatter også den del af Campus, som afsættes til ikke-statslige kunder. Prissætningen sker på markedsvilkår under hensyn til Budgetvejledningens regler på området. Institutionernes betaling for Moderniseringsstyrelsens konsulent- og kursusydelser under systemområdet fastsættes og reguleres i Moderniseringsstyrelsens prisfolder."	Ikke-monopol Indtægter: 1,0 mio. kr. Resultat: 0,0 mio. kr.
Digitaliseringsstyrelsen	Der er etableret en løsning oven på NemKonto-registreret, så private udbetalere kan benytte registreret til at udbetale ydelser til borger.	Lov nr. 503 af 06/06/2007 - Lov om ændring af lov om offentlige betalinger m.v.	Monopol Indtægter: 1,0 mio. kr. Resultat: 0,0 mio. kr.

Tabel 3
§ 8 EM

Institution /tiltag	Beskrivelse af aktivitet	Hjemmel	Økonomisk omfang
<i>Overordnet beskrivelse af kolonner</i>	<i>Beskrivelse af aktiviteten, herunder hvordan aktiviteten er prissat</i>	<i>Angivelse af hvor aktiviteten har hjemmel. Det kan fx være på finansloven eller i særlovgivning</i>	<i>Angivelse af omfanget af aktiviteten i mio. kr.</i>
Visit Denmark	<i>ASP-løsninger</i> VisitDenmark tilbyder ASP-løsninger (en tom kopi af VisitDenmark website) til lokale turistorganisationer i Danmark. ASP-løsningen betyder, at turisterne får en ensartet og "let" brugeroplevelse med samme navigation og look and feel på tværs af de organisatoriske grænser En ASP-løsning koster 14.800 DKK i oprettelse inkl. introduktionskursus (9.800,00 DKK ekskl kursus), og dertil kommer et årligt drift- og supportgebyr på 14.800 DKK. Prisen er fastsat ud fra omkostningerne ved etablering af modellen, og der arbejdes p.t. på en ny prisstruktur. For de mest besøgte løsninger skal desuden betales trafikafgift.	VisitDenmark har jf. lov om VisitDenmark blandt andet til opgave at igangsætte internationale markedsførings- og brandingaktiviteter i samarbejde med turistens aktører. Varetagelsen af de nævnte aktiviteter kan ske med hel eller delvis finansiering fra de involverede aktører (§2 stk.2 og 3)	Ikke-monopol Indtægter 2016: 1,26 mio. kr. Resultat 2016: -0,02 mio. kr.
	<i>Udarbejdelse af analyser for lokale turismeorganisationer, kommuner, regioner, events mv.</i> VisitDenmark foretager primært analyser på nationalt niveau, herunder analyser af turisternes markedsspecifikke efterspørgsel og reiseadfærd, turismeøkonomiske	VisitDenmark har jf. lov om VisitDenmark blandt andet til opgave at indsamle viden og udarbejde af analyser om Danmark som turismål med henblik på at formidle denne viden til offentligheden, herunder til turismeerhvervet, offentlige myndigheder og regionale	(Analyser for lokale turisme-organisationer mv.) Ikke-monopol

Tabel 3

§ 8 EM

	<p>strukturanalyser samt nationale og internationale konjunkturanalyser og statistik. I tillæg hertil udarbejdes et mindre antal analyser til brug for lokale turismeorganisationer m.v., hvilket er fokus her. Analyserne er ofte baseret på data eller modeller tilvejebragt til de nationale analyser .</p> <p>VisitDenmark baserer den samlede analyseaktivitet på offentlige tilgængelige turismestatistikker, datainkøb og egenfinansierede analyser fra eksterne leverandører. Der gennemføres også analyser i samarbejde med fx Dansk Kyst-og naturturisme og Wonderful Copenhagen.</p> <p>VisitDenmark indkøber stamdata på vegne af dansk turisme.</p> <p>DS – Universitetet</p> <p>DS-universitetet består af gratis introduktionskurser til standardisering og sker som led i den årlige mål- og resultatplan med Erhvervsministeriet.</p>	<p>og kommunale turismeaktører. Varetagelsen af de nævnte aktiviteter kan ske mod hel eller delvis finansiering fra de involverede aktører (§2 stk.2 og 3)</p>	<p>Indtægter 2016: 0,6 mio. kr. Resultat 2016: [0] mio. kr.</p>
Dansk Standard	<p>Introduktionskurserne bidrager med generel og overordnet viden om standardisering, herunder mulighed for deltagelse i standardiseringsarbejdet. Derudover forekommer der kurser om mere specifikke temaer, fx "CE-mærkning for SMV'er og iværksættere".</p> <p>Den anførte indtægt på 0,4 mio. kr. dækker over de midler, som Dansk Standard modtager gennem mål- og resultatplanen med Erhvervsministeriet til gennemførelse af DS-universitetet.</p> <p>DS – Rådgivning</p> <p>Dansk Standard varetager opgaven som WTO Enquiry Point og behandler forespørgsler om standarder og CE-mærkning DS vejleder i den sammenhæng om relevante standarder og grundlæggende lovstof.</p> <p>Konkret kan det være kurser i hhv. maskinsikkerhed, kvalitetsledelse, miljøledelse og informationsikkerhed.</p> <p>Rådgivning fra Dansk Standard er ikke en aktivitet i mål- og resultatplanen med Erhvervsministeriet, og sker således ikke med offentlig finansiering. Rådgivning sker på markedsvilkår, men med et almennyttigt formål om at udbrede kendskabet til standardisering og brugen heraf.</p>	<p>Lov om erhvervsfremme</p> <p>Standardiseringsforordningen (1025/2012)</p> <p>Cirkulære om gennemførelse i Danmark af den nye internationale aftale under WTO om tekniske handelshindringer (Cirkulære nr. 85 af 16/06/1995).</p>	<p>Gratisydelse Monopol*</p> <p>Indtægter 2016: 0,4 mio. kr. Resultat 2016: 0,0 mio. kr.</p> <p>Gratisydelse Monopol*</p> <p>Indtægter 2016: 1,7 mio. kr. Resultat 2016: 0,0 mio. kr.</p>

Tabel 3

§ 8 EM

	<p>Samarbejde med Markedsmodningsfonden</p> <p>DS har for en afgrænset periode 2015-2017 indgået aftale med Markedsmodningsfonden om at tilbyde virksomheder, der har fået tilsagn om tilskud i fonden, et 'standardtjek'. Dette tilbud involverer en gennemgang af projektet sammen med DS med henblik på at identificere relevante standarder ift. det pågældende projekt.</p> <p>Indsatsen blev gennemført i samarbejde med Markedsmodningsfonden. Gennemgangen havde en værdi af 5.000 kr., som blev betalt af Markedsmodningsfonden.</p>	<p>Lov om erhvervsfremme</p>	<p>Gratisydelse Monopol* Indtægter 2016: 58.451 kr. Resultat 2016: 0 kr.</p>
Finanstilsynet/Penge- og Pensionspanelet	<p>Penge- og Pensionspanelet er et organ, der har til formål på en objektiv måde at fremme forbrugernes interesse for og viden om finansielle produkter og ydelser.</p> <p>Penge- og Pensionspanelet består af en formand og 8 medlemmer – 4 medlemmer fra den finansielle branche og 4 forbrugerrepræsentanter. Sekretariatsbetjeningen varetages af Finanstilsynet.</p> <p>Panelet arbejder for at gøre danskerne bedre til at styre deres økonomi, hjælper forbrugere med gode råd og gratis værktøjer til privatøkonomien og giver gratis, uafhængig og fakta-baseret information til danskerne.</p> <p>Panelet tilbyder uafhængig og lettilgængelig forbrugerinformation, primært via panelets hjemmeside, www.raadtilpenge.dk, samt Facebook-kampagner og pressearbejde. Panelet har bl.a. udviklet en række interaktive værktøjer, der kan hjælpe forbrugere med at handle på deres finansielle problemer. Panelet foretager også jævnligt undersøgelser, for at afdække danskernes finansielle adfærd, privatøkonomi og finansielle forståelse. Herudover skal panelet ifølge lovgrundlaget foretage og offentliggøre tests af finansielle produkter og ydelser.</p> <p>Teknisk service</p>	<p>Penge- og Pensionspanelet er oprettet af Folketinget. Panelets sammensætning og formål har hjemmel i Lov om Finansiell Virksomhed, §§ 333 a-333 b.</p>	<p>Gratisydelse</p>
Patent- og Varemærkestyrelsen (PVS)	<p>Bestemmelserne giver Patent- og Varemærkestyrelsen hjemmel til efter anmodning at udføre særlige opgaver (herunder udførelse af søgninger i styrelsens rettighedsregistre), der har karakter af teknologisk service, samt særlige opgaver, der vedrører brugsmodeller og brugsmodelret, varemærker og varemærkeret samt design og designret.</p> <p>Patent- og Varemærkestyrelsen har siden 1970'erne haft hjemmel til at udføre individuelle opgaver for erhvervslivet (IP-service). Formålet med ordningen er, at virksomhederne skal kunne drage nytte af de særlige kompetencer inden for IPR (intellectual property rights), som er opbygget i Patent- og Varemærkestyrelsen.</p> <p>Prisfastsættelsen for IP-service følger reglerne for indtægtsdækket virksomhed i staten (Budgetvejledning 2016, pkt. 2.3.2 jf. Vejledningen om prisfastsættelse, 2006 ØAV pkt. 2.4.) Det fremgår af forarbejderne til hjemlen, at serviceordningen økonomisk skal hvile i sig selv, idet de erhvervsvirksomheder, der benytter sig af den, må betale for hver enkelt ydelse.</p>	<p>Finansloven § 8.21.41 og patentlovens § 71, jf. LBK nr. 221 af 26.02.2017, lov om brugsmodeller § 65, jf. LBK nr. 220 af 26.02.2017, varemærkelovens § 47, jf. LBK nr. 223 af 26.02.2017, designlovens § 52, jf. LBK nr. 219 af 26.02.2017.</p>	<p>Ikke-monopol Indtægter 2016: 2,5 mio. kr. Resultat 2016: 0,2 mio. kr.</p>

Tabel 3

§ 8 EM

Patent- og Varemærkestyrelsen (PVS)	Varemærke-/designservice Se ovenfor.	Se ovenfor	Ikke-monopol Indtægter 2016: 2,4 mio. kr. Resultat 2016: 0,3 mio. kr.
Patent- og Varemærkestyrelsen (PVS)	Kurser i selvvalgte IPR-områder Se ovenfor.	Se ovenfor	Ikke-monopol Indtægter 2016: 0,3 mio. kr. Resultat 2016: 0,1 mio. kr.
Erhvervsstyrelsen	NemLogin - Erhvervsstyrelsen har oprettet support funktion, som virksomheder kan kontakte, når de har behov for hjælp og rådgivning vedr. anvendelsen af NemLog-in.	§ 08.21.20. Kontoen omfatter Erhvervsstyrelsens indtægtsdækkede virksomhed. Under den indtægtsdækkede virksomhed udføres opgaver, der er en udløber af Erhvervsstyrelsens ordinære aktiviteter. Den indtægtsdækkede virksomhed består i 2017 af en supportopgave i forbindelse med NemLogin for Digitaliseringsstyrelsen svarende til ca. 3,5 årsværk.	Ikke-monopol Indtægter 2016: 2,5 mio. kr. Resultat 2016: 0,0 mio. kr.
Søfartsstyrelsen	Uddannelse af sygdomsbehandlere til større skibe udbydes i dag af Søfartsstyrelsen og er finansieret af staten fsva. danskere og andre EU-borgere. Kurserne er lovpligtige og afgørende for, at de søfarende kan leve op til internationalt fastsatte krav for sygdomsbehandling om bord på skibe. Der er både tale om kurser som led i maritime grunduddannelser og lovpligtige efteruddannelseskurser.	Ja, bemærkningerne til § 08.71.01, punkt 7 Og Lov om skibes besætning § 24 a (LBK nr 74 af 17/01/2014)	Ikke-monopol Indtægter 2016: 0,8 mio. kr. Resultat 2016: 0,4 mio. kr. Søfartsstyrelsens Center for det Maritime Sundhedsvæsen beskæftiger [10] årsværk.
Søfartsstyrelsen	Konsulentsyn på skibe	Ja, bemærkningerne til § 08.71.01, punkt 7 Og Bekendtgørelse om betaling for syn af skibe m.v. (BEK nr. 268 af 18/03/2013) udstedt imdf. af lov om sikkerhed til søs (LBK nr. 72 af 17/01/2014) § 24. I lovbemærkningerne til den tidligere lov om skibes sikkerhed er anført bl.a., at SFS udfører syn for erhvervet og andre søfartsadministrationer. Der nævnes som et eksempel, at SFS i forbindelse med rederes overvejelser om indkøb af fremmed tonnage foretager besigtigelse af de pågældende skibe med henblik på at give rederne en - uforpligtende - forhåndsorientering om, hvilke ændringer der må forventes foretaget, såfremt de pågældende skibe skal føre dansk flag. Konsulentsynet gør det lettere for rederierne at flage skibe ind i Danmark.	Ikke-monopol Indtægter 2016: 0,7 mio. kr. Resultat 2016: 0,2 mio. kr.

Tabel 3

§ 8 EM

Early Warning	<p>Early Warning har til formål at yde gratis, uvildig og fortrolig vejledning til virksomheder i krise.</p> <p>I programmet modtager den kriseramte virksomhedsejer et overblik over sin situation, herunder vurdering af overlevelsespotentialet og problemernes karakter.</p> <p>Early Warning netværk af rådgivere bestående af advokater, over 100 frivillige, erfarne erhvervsfolk samt konsulenter tilknyttet Væksthusene.</p> <p>Hvert år hjælpes mellem 400 og 600 virksomheder i krise til en turn-around eller til at lukke ned så tidligt, hurtigt og smertefrit som muligt.</p> <p>Bevillingen er opført på forskningsreserven. ERST udformer et årligt tilsagn til Væksthusene, der sikrer driften i fællesskab.</p> <p>Early Wanings rådgivning er gratis for de virksomheder, som modtager rådgivning.</p>	Finansloven. § 08.32.09.	Gratisydelse
---------------	--	--------------------------	--------------

Tabel 4

§ 10 ØIM

Institution /tiltag	Beskrivelse af aktivitet	Hjemmel	Økonomisk omfang
<i>Overordnet beskrivelse af kolonner</i>	<i>Beskrivelse af aktiviteten, herunder hvordan aktiviteten er prissat</i>	<i>Angivelse af hvor aktiviteten har hjemmel. Det kan fx være på finansloven eller i særlovgivning</i>	<i>Angivelse af omfanget af aktiviteten i mio. kr.</i>
CPR	<p>CPR er en statsvirksomhed. CPRs aktiviteter finansieres af indtægtsdækket virksomhed, som primært består af salg af data.</p> <p>CPR følger reglerne for prisfastsættelse af ydelser for monopolvirksomhed.</p>	<p>•CPRs adgang til at drive indtægtsdækket virksomhed er hjemlet i Lov om Det Centrale Personregister, jf. LB nr. 5 af 9. januar 2013 med senere ændringer.</p> <p>•Oplysninger til brug i statistisk eller videnskabeligt øjemed, jf. kap 9, § 35 og 36</p> <p>•Oplysninger til private, jf. kap 10, § 40 og § 40, Stk. 5</p> <p>•Kommunalbestyrelserne opkræver desuden selvstændig betaling fra borgerne for CPR-data jf. kap. 12, § 3, Stk. 4. og § 51, Stk. 2 (ikke inkluderet i CPR's økonomi)</p> <p>Hjemmel på Finansloven:</p> <p>•Regel, der fraviges: B.V. 2.2.10 - CPR-systemets drift, vedligeholdelse og videreudvikling gennemføres med bistand fra eksterne it-leverandører baseret på flerårigt kontraktgrundlag.</p>	<p>Monopol</p> <p>Indtægter 2016: 72,3 mio. kr.</p> <p>Resultat 2016: 0,3 mio. kr.</p>

Tabel 4

§ 10 ØIM

VIVE	<p>VIVE har til formål at udarbejde og formidle anvendelsesorienteret forskning og analyse i relation til velfærdssamfundets udvikling, borgernes levevilkår samt indretningen af den offentlige sektor, herunder fremme af kvalitetsudvikling, bedre ressourceanvendelse og styring.</p> <p>En del af VIVE - Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærds aktiviteter finansieres af indtægtsdækket virksomhed i form af eksempelvis forskningsbaserede analyser og udredningsopgaver, reviewbaserede analyser, kombinerede kvantitative og kvalitative undersøgelser samt i mindre omfang dataindsamlingsopgaver.</p> <p>Der prisfastsættes med udgangspunkt i eksisterende vejledninger herom.</p>	<p>VIVEs adgang til at drive indtægtsdækket virksomhed er hjemlet i Lov om et analyse- og forskningsinstitut for kommuner og regioner (Lov nr. 549 af 18. juni 2012, som ændret ved lov nr. 709 af 8. juni 2017).</p> <p>VIVEs finanslovsbevilling ydes som et grundtilskud til centerets finansiering jf. punkt 3.3 i bemærkningerne til forslag til lov om et analyse- og forskningsinstitut for kommuner og regioner af 14. marts 2012.</p>	<p>Ikke-monopol Indtægter 2016: 141,5 mio. kr. Resultat 2016: 2,7 mio. kr.</p>
<p>Adgang til udarbejdelse af velfærds- /praksisundersøgelser og praksiskoordinerende aktiviteter eks. kurser for kommunale sagsbehandlere</p>	<p>Ankestyrelsen kan som et led af sin praksiskoordinerende virksomhed udarbejde undersøgelser af kommunernes praksis inden for et social-, beskæftigelse og sundheds- og ældreområdet mod kompensation fra det hvervgivende ministerium. Det bemærkes, at Ankestyrelsen også gennemfører praksisundersøgelser af egen drift.</p> <p>Ankestyrelsens undersøgelse kan blandt andet bygge på gennemgangen af konkrete sager indhentet fra kommunerne.</p> <p>Ankestyrelsen tilbyder som en del af sin praksiskoordinerende virksomhed kurser primært rettet mod kommunale sagsbehandlere med deltagergebyr.</p> <p>Eksempler på kommende kurser i 2017:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Kursus om aktivlovens § 81 •Kursus om støtte til køb af bil efter servicelovens § 114 •Kursus i reglerne om opholds- og handlekommune og om mellemkommunal refusion. 	<p>Retssikkerhedslovens §§ 76-79a (Kap. 11 Koordinering af praksis)</p>	<p>Ikke-monopol Indtægter 2016: 9,0 mio. kr. Resultat 2016: 0,0 mio. kr.</p> <p>Der prisfastsættes som ved monopolvirksomhed.</p>
Danmarks Statistik	<p>Den indtægtsdækkede virksomhed i DST er opdelt i tre dele: 1) DST Consulting, 2) Forskningservice og 3) DST Survey.</p> <p>1) DST Consulting udarbejder aggregerede statistiske produkter til både offentlige og private kunder.</p> <p>2) Forskningservice sikrer adgang for forsker- og analysemiljøer på forskningsinstitutioner, i private virksomheder og i centraladministrationen til de mikrodata, som DST administrerer, uden at det kompromitterer datasikkerheden.</p> <p>Danmarks Statistik følger reglerne for prisfastsættelse af ydelser for monopolvirksomhed for DST Consult og Forskerservice.</p> <p>3) DST Survey udfører dataindsamling både for DST og for andre kunder - både offentlige og private, baseret på registre og universelt repræsentative statistiske metoder. Der prisfastsættes efter gældende vejledninger om konkurrenceudsatvirksomhed.</p>	<p>Hjemmel: Lov om Danmarks Statistisk (§ 1, stk. 1, nr. 2).</p>	<p>Ikke-monopol Indtægter 2016: 33,3 mio. kr. Resultat 2016: 5,4 mio. kr.(DST Survey i alt)</p>

Tabel 5
§ 12 FMN

Institution/tiltag	Beskrivelse af aktivitet	Hjemmel	Økonomisk omfang
<i>Overordnet beskrivelse af kolonner</i>	<i>Beskrivelse af aktiviteten, herunder hvordan aktiviteten er prissat</i>	<i>Angivelse af hvor aktiviteten har hjemmel. Det kan fx være på finansloven eller i særlovgivning</i>	<i>Angivelse af omfanget af aktiviteten i mio. kr.</i>
	Andre kurser er mere almindelige førstehjælps- og brandslukningskurser mv., der ikke forudsætter Beredskabsstyrelsen særlige ekspertise og faglige kompetencer.	Finanslovens §12.41.01.90. Indtægtsdækket virksomhed.	Ikke-monopol Indtægter gns. 2014-2016: 2,1 mio. kr. Resultat gns. 2014-2016: 0,2 mio. kr.
IV Nationale og internationale assistanceopgaver ved Beredskabsstyrelsen	Beredskabsstyrelsen kan påtage sig opgaver vedr. assistancer, der ikke er omfattet af den almindelige virksomhed. Det vil sige assistancer (fx etablering af midlertidig strømforsyning) efter akutfasens ophør, hvor netop Beredskabsstyrelsens bistand ikke er nødvendig for at forebygge, begrænse eller afhjælpe skader på personer, ejendom eller miljøet.	Finanslovens §12.41.01.90. Indtægtsdækket virksomhed.	Ikke-monopol Indtægter 2016: 1,3 mio. kr. Resultat 2016: 0,4 mio. kr.
Udlejning af faciliteter, materiel mv. ved Beredskabsstyrelsen	Beredskabsstyrelsen kan ved indtægtsdækket virksomhed udleje øvelsesplads, øvelsesudstyr, brandhuse mv.	Finanslovens §12.41.01.90. Indtægtsdækket virksomhed.	Ikke-monopol Indtægter 2016: 5,6 mio. kr. Resultat 2016: 1,4 mio. kr.
IV Rengøring (udbud) ved Beredskabsstyrelsen	Beredskabsstyrelsen udfører rengøringsopgaver ved Beredskabsstyrelsens Tekniske Skole. Opgaven udføres som indtægtsdækket virksomhed.	Budgetvejledningen afsnit 2.4.12 Udbud. Hvis en institution udbyder en opgave og på baggrund af eget kontrolbud vælger selv at udføre opgaven, skal opgaven udføres som indtægtsdækket virksomhed, jf. Budgetvejledningens punkt 2.6.8 Indtægtsdækket virksomhed.	Ikke-monopol Indtægter 2016: 1,0 mio. kr. Resultat 2016: 0,04 mio. kr.
Indkvarteringsopgaver ved Beredskabsstyrelsen	Tilvejebringelse af indkvarteringsfaciliteter for asylansøgere.	Finanslovens §12.41.01.90. Indtægtsdækket virksomhed.	Ikke-monopol Indtægter 2016: 115,8 mio. kr. Resultat 2016: 1,4 mio. kr.
Assistance ved private arrangementer, trafikregulering mv. ved Hjemmeværnet	Hjemmeværnet løser opgaver på vegne af samfundets samlede beredskab – hvilket fordrer en anmodning fra disse. Det drejer sig typisk om opgaver for politiet (politiet anmoder om støtte, og denne sker under politiets myndighed).	Finansloven og Lov om forsvaret	Gratisydelse.

Tabel 6
§ 14 UIM

Institution/tiltag	Beskrivelse af aktivitet	Hjemmel	Økonomisk omfang
<i>Overordnet beskrivelse af kolonner</i>	<i>Beskrivelse af aktiviteten, herunder hvordan aktiviteten er prissat</i>	<i>Angivelse af hvor aktiviteten har hjemmel. Det kan fx være på finansloven eller i særlovgivning</i>	<i>Angivelse af omfanget af aktiviteten i mio. kr.</i>
UIM: SIRI/Erhvervs-forum	Netværk vedr. virksomheders rekruttering, ansættelse og fastholdelse af udenlandsk arbejdskraft.	Ingen særskilt hjemmel	Gratisydelse. Udgifter for 0,1 mio. kr.

Tabel 9
§ 16 SUM

Institution/tiltag	Beskrivelse af aktivitet	Hjemmel	Økonomisk omfang
<i>Overordnet beskrivelse af kolonner</i>	<i>Beskrivelse af aktiviteten, herunder hvordan aktiviteten er prissat</i>	<i>Angivelse af hvor aktiviteten har hjemmel. Det kan fx være på finansloven eller i særlovgivning</i>	<i>Angivelse af omfanget af aktiviteten i mio. kr.</i>
Sundhedsstyrelsen	Persondosimetri (dosismåling af stråleudsatte personale)	Finansloven for 2017, anm. til 16.11.11.90: Den indtægtsdækkede virksomhed omfatter bl.a. dosisovervågning af stråleudsatte arbejdstagere, der gennem deres arbejde bliver udsat for ioniserende stråling, kurser i strålebeskyttelse målrettet sundhedspersoner og øvrige stråleudsatte arbejdstagere, kurser vedr. rationel farmakoterapi målrettet praktiserende læger, kurser i GRADE-metoden.	Monopol Indtægter 2016: 6,3 Udgifter 2016: 6,6 Resultat 2016: -0,3
Sundhedsstyrelsen	Kurser i strålebeskyttelse målrettet sundhedspersoner og øvrige stråleudsatte arbejdstagere	Finansloven for 2017, anm. til 16.11.11.90: Den indtægtsdækkede virksomhed omfatter bl.a. dosisovervågning af stråleudsatte arbejdstagere, der gennem deres arbejde bliver udsat for ioniserende stråling, kurser i strålebeskyttelse målrettet sundhedspersoner og øvrige stråleudsatte arbejdstagere, kurser vedr. rationel farmakoterapi målrettet praktiserende læger, kurser i GRADE-metoden.	Ikke-monopol Indtægter 2016: 0,2 Udgifter 2016: 0,1 Resultat 2016: 0,1
Sundhedsstyrelsen	Kurser vedr. rationel farmakoterapi målrettet praktiserende læger (fra og med 2017)	Finansloven for 2017, anm. til 16.11.11.90: Den indtægtsdækkede virksomhed omfatter bl.a. dosisovervågning af stråleudsatte arbejdstagere, der gennem deres arbejde bliver udsat for ioniserende stråling, kurser i strålebeskyttelse målrettet sundhedspersoner og øvrige stråleudsatte arbejdstagere, kurser vedr. rationel farmakoterapi målrettet praktiserende læger, kurser i GRADE-metoden.	Ikke monopol Indtægter 2016: - Udgifter 2016: - Resultat 2016: -
Sundhedsstyrelsen	Kurser i GRADE-metoden mv. (fra og med 2017)	Finansloven for 2017, anm. til 16.11.11.90: Den indtægtsdækkede virksomhed omfatter bl.a. dosisovervågning af stråleudsatte arbejdstagere, der gennem deres arbejde bliver udsat for ioniserende stråling, kurser i strålebeskyttelse målrettet sundhedspersoner og øvrige stråleudsatte arbejdstagere, kurser vedr. rationel farmakoterapi målrettet praktiserende læger, kurser i GRADE-metoden.	Ikke monopol Indtægter 2016: - Udgifter 2016: - Resultat 2016: -
Styrelsen for Patientsikkerhed	Tilsyn med boenheder	"90. Indtægtsdækket virksomhed Styrelsen for Patientsikkerheds indtægtsdækkede virksomhed er en udløber af den ordinære virksomhed og omfatter tilsyn med boenheder."	Ikke monopol Indtægter 2016: 0,0 Udgifter 2016: 0,0 Resultat 2016: 0,0
Statens Serum Institut	Udlevering og opbevaring af biologisk materiale til forskningsformål	Aktiviteterne i den indtægtsdækkede virksomhed vedrører Danmarks Nationale Biobank, og omfatter lagring, analyse og udlevering af biologisk materiale som er indsamlet gennem både offentlige og private forskningsprojekter, samt sundhedsvæsenet. .... (den resterende tekst på FI16 vedrører procedure m.v.)	Ikke monopol Indtægter 2016: 0,4 Udgifter 2016: 0,6 Resultat 2016: -0,2

Tabel 10

§ 17 BM

Institution/tiltag	Beskrivelse af aktivitet	Hjemmel	Økonomisk omfang
Overordnet beskrivelse af kolonner	<i>Beskrivelse af aktiviteten, herunder hvordan aktiviteten er prissat</i>	<i>Angivelse af hvor aktiviteten har hjemmel. Det kan fx være på finansloven eller i særlovgivning</i>	<i>Angivelse af omfanget af aktiviteten i mio. kr.</i>
Nationalt Forskningscenter for Arbejdsmiljø	Der udføres i begrænset omfang indtægtsdækket virksomhed, hvis eksterne parter retter henvendelser om særanalyser på centrets arbejdsmiljødata, målinger eller laboratorieundersøgelser. Der er budgetteret med indtægter på 0,2 mio. kr. på FL2017.	Lov om sekorforskningsinstitutioner og finansloven.	Ikke-monopol Indtægter 2016: 0,0 Udgifter 2016: 0,0 Resultat 2016: 0,0

Tabel 11

§ 19 UFM

Institution/tiltag	Beskrivelse af aktivitet	Hjemmel	Økonomisk omfang
Overordnet beskrivelse af kolonner	<i>Beskrivelse af aktiviteten, herunder hvordan aktiviteten er prissat</i>	<i>Angivelse af hvor aktiviteten har hjemmel. Det kan fx være på finansloven eller i særlovgivning</i>	<i>Angivelse af omfanget af aktiviteten i mio. kr.</i>
Maritime uddannelsesinstitutioner	Udbud af kurser og rekvirerede opgaver mv., samt udbud af uddannelse i udlandet	BV 2.11.5.1 i henhold til hvilken statsfinansierede selvejende institutioner kan gennemføre aktiviteter efter reglerne i BV 2.6.8 Indtægtsdækket virksomhed. Og § 11 a. Uddannelses- og forskningsministeren kan godkende, at uddannelsesinstitutioner som særskilt indtægtsdækket virksomhed udbyder maritime uddannelser i udlandet, som institutionen efter denne lov kan godkendes til at udbyde i Danmark, jf. l.bk. nr. 660 af 16/5/2015 om maritime uddannelser	Ikke-monopol Indtægter 2016: 53,1 (omfatter al IDV for de maritime institutioner) Udgifter 2016: 48,7 (omfatter al IDV for de maritime institutioner) Resultat 2016: 4,4
Universiteter	Udbud af kurser og rekvirerede opgaver mv., samt udbud af hele uddannelser i udlandet.	BV 2.11.5.1 i henhold til hvilken statsfinansierede selvejende institutioner kan gennemføre aktiviteter efter reglerne i BV 2.6.8 Indtægtsdækket virksomhed. Og "§ 20, stk. 3. Universitetet kan drive indtægtsdækket virksomhed og tilskudsfinansierede aktiviteter.	Ikke-monopol Indtægter 2016: 538 (omfatter al IDV for universiteterne) Udgifter 2016: 521,8 (omfatter al IDV for universiteterne)

		Universitetet kan udbyde hele uddannelser i udlandet efter § 3 a, stk. 1, efter reglerne om indtægtsdækket virksomhed, jf. universitetsloven, jf. lbk. nr. 261 af 18/3/2015 om universiteter."	Resultat 2016: 16,2
Professionshøjskoler	Udbud af kurser og rekvirerede opgaver mv. i øvrigt.	BV 2.11.5.1 i henhold til hvilken statsfinansierede selvejende institutioner kan gennemføre aktiviteter efter reglerne i BV 2.6.8 Indtægtsdækket virksomhed. § 9. Professionshøjskolen skal ved udbud af kurser og andre aktiviteter som indtægtsdækket virksomhed følge god markedsføringssskik og må ikke påføre andre urimelig konkurrence, jf. lbk. nr. 936 af 25/8/2014 om professionshøjskoler for videregående uddannelse.	Ikke-monopol Indtægter 2016: 281,3 (omfatter al IDV på professionshøjskolerne) Udgifter 2016: 260,3 (omfatter al IDV på professionshøjskolerne) Resultat 2016: 21,0
Professions-højskoler	Kollegievirksomhed.	§ 10. Professionshøjskolen kan varetage kollegievirksomhed efter reglerne om indtægtsdækket virksomhed, når uddannelses- og forskningsministeren i forbindelse med professionshøjskolens oprettelse eller ved en sammenlægning eller spaltning efter § 38 godkender den til at fortsætte en sådan virksomhed, der indtil da er varetaget af en anden uddannelsesinstitution, jf. lbk. nr. 936 af 25/8/2014 om professionshøjskoler for videregående uddannelser.	Se ovenfor
Professionshøjskoler	Udbud af erhvervsrettede videregående uddannelser og efter- og videreuddannelse i tilknytning hertil i udlandet.	§ 10 a. Professionshøjskolen kan som særskilt indtægtsdækket virksomhed have til opgave at udbyde erhvervsrettede videregående uddannelser og efter- og videreuddannelse i tilknytning hertil i udlandet, jf. kapitel 4 a i lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser og kapitel 3 b i lov om erhvervsrettet grunduddannelse og videregående uddannelse (videreuddannelsessystemet) for voksne.	Se ovenfor
Professionshøjskoler	Opgaver i relation til funktionen som Center for Undervisningsmidler, herunder kursusvirksomhed	§ 5, stk. 2. (...) Kursusvirksomhed omfattet af § 3, nr. 1, på mere end 12 timer gennemføres som indtægtsdækket virksomhed. § 5, stk. 3. Andre aktiviteter end opgaver efter §§ 2-3 kan udbydes som indtægtsdækket virksomhed. Jf. BEK nr. 126 af 11. februar 2016, udstedt i medfør af § 2 i lov om centre for undervisningsmidler m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 879 af 8. august 2011.	Se ovenfor
Erhvervsakademier	Udbud af kurser og rekvirerede opgaver mv.	BV 2.11.5.1 i henhold til hvilken statsfinansierede selvejende institutioner kan gennemføre aktiviteter efter reglerne i BV 2.6.8 Indtægtsdækket virksomhed. Og § 10. Erhvervsakademiet skal ved udbud af kurser og andre aktiviteter som indtægtsdækket virksomhed følge god markedsføringssskik og må ikke påføre andre urimelig konkurrence, jf. lbk nr. 935 af 28/8/2014 om erhvervsakademier for videregående uddannelser.	Ikke-monopol Indtægter 2016: 41,9 (omfatter al IDV på erhvervsakademierne) Udgifter 2016: 34,2 (omfatter al IDV på erhvervsakademierne) Resultat 2016:7,7
Erhvervsakademier	Udbud af erhvervsrettede videregående uddannelser og efter- og videreuddannelse i tilknytning hertil i udlandet	§ 10 a. Et erhvervsakademi kan som særskilt indtægtsdækket virksomhed have til opgave at udbyde erhvervsrettede videregående uddannelser og efter- og videreuddannelse i tilknytning hertil i udlandet, jf. kapitel 4 a i lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser og kapitel 3 b i lov om erhvervsrettet grunduddannelse og videregående uddannelse (videreuddannelsessystemet) for voksne, jf. lbk nr. 935 af 28/8/2014 om erhvervsakademier for videregående uddannelser	Se ovenfor
Sektorforskningsinstitutioner	"Sektorforskningsinstitutionernes ordinære opgaver omfatter følgende, hvorfor den indtægtsdækkede virksomhed jf. BV skal være	§ 7, stk. 3. Sektorforskningsinstitutionen kan drive indtægtsdækket virksomhed og tilskudsfinansierede aktiviteter, jf. lbk nr. 581 af 1. juni 2014	Loven omfatter ikke institutioner under UFM's ressort, hvorfor omfang af IDV ikke er ansvaret.

	<p>en naturlig udløber heraf:</p> <p>1) rådgiver inden for institutionens kerneområder,</p> <p>2) udfører myndighedsopgaver,</p> <p>3) udfører udviklingsarbejde med et klart samfundsmæssigt sigte,</p> <p>4) formidler, herunder varetager, viden- og teknologioverførsel af egen forskning til relevante offentlige og private interessenter og</p> <p>5) udfører driftsopgaver i forbindelse med de nævnte opgaver.”</p>	om sektorforskningsinstitutioner.	
Medie- og journalisthøjskolen	Udbud af kurser og rekvirerede opgaver mv.	§ 9. Højskolen skal ved udbud af kurser og andre aktiviteter som indtægtsdækket virksomhed følge god markedsføringsskik og må ikke påføre andre urimelig konkurrence, jf. lbk nr. 205 af 27. februar 2013 om medie- og journalisthøjskolen.	Ikke-monopol Indtægter 2016: 15,4 (omfatter al IDV på højskolen) Udgifter 2016: 15,1 (omfatter al IDV på højskolen) Resultat 2016:0,3
Medie- og journalisthøjskolen	Udbud af uddannelse i udlandet.	§ 9 a. Højskolen kan som særskilt indtægtsdækket virksomhed have til opgave at udbyde uddannelser i udlandet inden for de uddannelsesområder, der er nævnt i § 3, jf. kapitel 4 a i lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser og kapitel 3 b i lov om erhvervsrettet grunduddannelse og videregående uddannelse (videreuddannelsessystemet) for voksne, jf. lbk nr. 205 af 27. februar 2013 om medie- og journalisthøjskolen.	Se ovenfor
Kunstneriske uddannelsesinstitutioner (KADK, AAA)	Konsulent-, udviklings- og kursusvirksomhed.	FL §19.28.07, §19.28.08	Ikke-monopol Indtægter 2016: 0,2 Udgifter 2016: 0,1 Resultat 2016:0,1
Designskolen Kolding	Udbud af kurser og rekvirerede opgaver mv.	BV 2.6.8 Indtægtsdækket virksomhed Og "§ 3. Ved indtægtsdækket virksomhed skal institutionen følge Finansministeriets generelle regler herom. (Bek. nr 762 af 27. september 1999)"	Ikke-monopol Indtægter 2016: 2,9 (omfatter al IDV for DSKD) Udgifter 2016: 2,8 (omfatter al IDV for DSKD) Resultat 2016:0,1
Designskolen Kolding	Udbud af kurser og rekvirerede opgaver mv.	BV 2.6 Og § 4. Institutionen er omfattet af de til enhver tid gældende generelle disponeringsregler samt regler vedrørende driftsbevillinger i Finansministeriets Budgetvejledning med tilhørende cirkulærer. (Bek. nr 762 af 27. september 1999)	Se ovenfor
UFM (SFU/Eurocenter)	Kursusvirksomhed	§ 19.11.03.90.	Ikke-monopol Indtægter 2016: 0,6 Udgifter 2016: 0,6 Resultat 2016:0,0
Studenterrådgivningem	Rådgivning, kurser, oplæg mv.	FL §19.35.24	Ikke-monopol Indtægter 2016: 1,4

Udgifter 2016: 1,4

Resultat 2016:0,0

Tabel 12
§ 20 UVM

Institution/tiltag	Beskrivelse af aktivitet	Hjemmel	Økonomisk omfang
<i>Overordnet beskrivelse af kolonner</i>	<i>Beskrivelse af aktiviteten, herunder hvordan aktiviteten er prissat</i>	<i>Angivelse af hvor aktiviteten har hjemmel. Det kan fx være på finansloven eller i særlovgivning</i>	<i>Angivelse af omfanget af aktiviteten i mio. kr.</i>
AMU-lovens § 10, stk. 3, 2. pkt.	<p>Hjemlen giver mulighed for, at efteruddannelsesudvalgene kan udvikle nye arbejdsmarkedsuddannelser på områder, hvor private initiativtagere allerede udbyder uddannelser, hvis væsentlige hensyn taler herfor.</p> <p>AMU-lovens § 10, stk. 3. har den klare hensigt, at der ikke kan udvikles arbejdsmarkedsuddannelser på områder, hvor der allerede er et privat udbud, med mindre der er væsentlige hensyn, der taler for en offentlig indholdsmæssig regulering og finansiering af området. Dette kan være hensyn til kvalitet og udbuddet og målgruppen herfor samt til en sammenhængende uddannelsesindsats på det pågældende jobområde. AMU-systemet består af ca. 50 Fælles Kompetencebeskrivelser (FKB). Styrelsen for Undervisning og Kvalitet har kun kunnet identificere, at undtagelsesbestemmelsen i § 10, stk. 3, 2. pkt. er blevet anvendt én gang. I 2012 godkendte den daværende undervisningsminister FKB 2253 "Instruktion og administrative funktioner inden for træning og sport", selvom der fandtes et privat kursusudbud. Godkendelsen blev begrundet med, at området var i vækst, hvor arbejdsmarkedets parter var enige om, at der var behov for offentlig reguleret efteruddannelse, under hensyn til en sammenhængende uddannelsesindsats.</p>	AMU-lovens § 10, stk. 3, 2. pkt.	
Styrelsen for It og Læring	STIL har siden 1991 via SkoDa tilbudt institutioner at abonnere på en række databaser. SkoDas formål er at give lærere/undervisere og elever/studerende adgang til materiale til undervisning og projekter. Der er i dag ca. 2.100 institutioner, der abonnerer på SkoDa.	Nuværende hjemmel, § 20.82.11. Styrelsen for It og Læring på Finansloven for 2017. Kontoen flyttes dog på FFL18, og er fremover § 20.11.32. Styrelsen for It og Læring.	Ikke-monopol Indtægter 2016: 7,2 Udgifter 2016: 7,2 Resultat 2016: 0,0
Danmarks Evalueringsinstitut	Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) er en selvstændig statslig institution under Undervisningsministeriet, der har til formål på et uafhængigt grundlag at medvirke til at styrke kvaliteten i det danske dagtilbuds- og uddannelsessystem. Det sker gennem evalueringer, undersøgelser, analyser mv. Arbejdet har således forskningsmæssig karakter med særligt henblik på at opbygge og formidle viden om kvalitetsudvikling på hele uddannelsesområdet, herunder at bidrage med beslutningsgrundlag for offentlige myndigheder.	Nuværende hjemmel, § 20.81.11. Danmarks Evalueringsinstitut. Kontoen flyttes dog på FFL18, og er fremover § 20.11.43. Danmarks Evalueringsinstitut Herudover er der hjemmel på LBK nr. 449 af 10/05/2017 (EVA-loven), § 3	Ikke-monopol Indtægter 2016: 27,5 (heraf eksternt 8,6 mio. kr. og intern 18,9 mio. kr.) Udgifter 2016: 28,7 (heraf eksternt 9,4 mio. kr. og intern 19,3 mio. kr.) Resultat 2016: -1,2

Tabel 12

§ 20 UVM

	<p>Dette arbejde finansieres dels gennem årlige bevillinger på finansloven, som anvendes efter EVA's bestyrelses beslutning, dels ved indtægtsdækket virksomhed, hvor primært ministerier, men også kommuner, regioner og uddannelsesinstitutioner kan rekvirere bidrag til deres kvalitetsarbejde. Dette udgør ca. 75 pct. af EVA's indtægtsdækkede virksomhed.</p> <p>EVA's opgavevaretagelse sikrer et samlet nationalt videnscenter med unikke kompetencer, der kombinerer stor uddannelses- og evalueringsfaglig viden, og som baserer sig på både national og international erfaring med evaluering og kvalitetsudvikling.</p> <p>Kursus- og konferencevirksomhed (primært Sorø-mødet).</p>		
Sorø Akademis skole	<p>Sorø Akademis Skoles erhvervsvirksomhed henfører i langt overvejende grad afholdelse af det årlige "Sorø-Møde", der er en uddannelsespolitisk konference med deltagelse af politikere, embedsmænd og repræsentanter fra uddannelsessektoren.</p> <p>Det vurderes hensigtsmæssigt, at "Sorø-mødet" fremover afholdes på Sorø Akademi, og at mødet ikke flyttes til fx et privat konferencecenter. Dette skyldes Sorø Akademis særlige status som landets eneste statsgymnasium, og de særlige historiske rammer.</p> <p>Herudover har Sorø Akademis Skole en række mindre IDV-aktiviteter skolen afholder pga. historiske traditioner. Det er bl.a. sommerhøjskolen for Sorø Menighedsråd samt Soransk Samfunds årsfest.</p> <p>Pædagogiske og børne- og undervisningsmiljømæssige konsulentopgaver efter reglerne om indtægtsdækket virksomhed.</p>	Finansloven, § 20.42.51. Sorø Akademis Skole.	Ikke-monopol Indtægter 2016: 0,7 Udgifter 2016: 0,7 Resultat 2016: 0,0
Dansk Center for Undervisningsmiljø	<p>Centret har mulighed for at påtage sig opgaver, der relaterer sig til centrets almindelige formål efter bestyrelsens godkendelse.</p> <p>Centret har mulighed for at yde individuel og målrettet rådgivning og proceshjælp til enkelt institutioner, elever og studerende, hvilket finanslovsbevillingen ikke levner mulighed for. Denne mulighed understøtter centrets kerneopgave som det er beskrevet i Lov om elevers og studerendes undervisningsmiljø, hvilket anses som en hjælp til det offentlige system.</p> <p>Rådgivning i og dialog med praksis er afgørende for DCUM som videnscenter for at kunne opretholde og skabe ny viden om børne- og undervisningsmiljø til gavn for alle børn i dagtilbud og til alle elever og studerende på landets uddannelsesinstitutioner.</p>	Finansloven, § 20.89.15. Dansk Center for Undervisningsmiljø og Lov om elevers og studerendes undervisningsmiljø LOV nr. 316 af 05/04/2017, § 2.	Ikke-monopol Indtægter 2016: 0,5 Udgifter 2016: 0,6 Resultat 2016: -0,1
Institutioner for erhvervsrettet uddannelse, jf. lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse	<p>A) Kurser, konferencedrift, konsulentbistand, systemeksport m.v., der er naturlige udløbere af institutionens virksomhed.</p> <p>B) Ikke lovreguleret efter- og videreuddannelse.</p> <p>C) Administrative fællesskaber med andre uddannelsesinstitutioner (leverandørmodellen).</p> <p>D) Udbud af uddannelser i udlandet.</p>	Det følger af § 8, stk. 2, i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 749 af 21. juni 2016, at bestyrelsen efter indstilling træffer beslutning om institutionens udbud af erhvervsrettet grund-, efter- og videreuddannelse og om iværksættelse af øvrige uddannelsesaktiviteter som indtægtsdækket virksomhed. Af lovens § 36 følger endvidere, at institutionerne ved udbud af kurser og	Ikke-monopol Indtægter 2016: 592,2 Udgifter 2016: 500,4 Resultat 2016: 91,8

Tabel 12

§ 20 UVM

		<p>andre aktiviteter som IDV skal følge god markedsføringskik. Åben uddannelseslovens § 4, stk. 5, jf. lovbekendtgørelse nr. 315af 5. april 2017.</p> <p>Det følger endvidere af § 33 i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse , at institutionerne kan varetage nærmere bestemte administrative opgaver for visse andre selvejende institutioner.</p> <p>Endelig følger det af § 3 i lov om udbud af ungdomsuddannelser i udlandet, jf. lovbekendtgørelse nr. 146 af 6. februar 2017, at udbud af uddannelser og særlige tilrettelagte forløb varetages som særskilt indtægtsdækket virksomhed.</p>	
Institutioner for almen-gymnasiale uddannelser	<p>A) Kurser, konferencedrift, konsulentbistand m.v., systemeksport m.v., der er naturlige udløbere af institutionens virksomhed</p> <p>B) Administrative fællesskaber med andre uddannelsesinstitutioner (leverandørmodellen)</p> <p>C) Udbud af uddannelser i udlandet.</p>	<p>Det fremgår af bemærkningerne til § 39 i lov om institutioner for almen-gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 750 af 21. juni 2016 (lovforslag nr. L 183 fremsat den 29. marts 2006), at institutionerne er omfattet af budgetvejledningens regler om indtægtsdækket virksomhed. Det følger endvidere af § 2 i samme lov, at institutionerne kan varetage nærmere bestemte administrative opgaver for visse andre selvejende institutioner.</p> <p>Endelig følger det af § 3 i lov om udbud af ungdomsuddannelser i udlandet, jf. lovbekendtgørelse nr. 146 af 6. februar 2017, at udbud af uddannelser og særligt tilrettelagte forløb varetages som særskilt indtægtsdækket virksomhed.</p>	<p>Ikke-monopol</p> <p>Indtægter 2016: 15,3</p> <p>Udgifter 2016: 14,1</p> <p>Resultat 2016: 1,2</p>
Institutioner for almen voksen-uddannelse	<p>A) Kurser, konferencedrift, konsulentbistand m.v., systemeksport m.v., der er naturlige udløbere af institutionens virksomhed</p> <p>B) Administrative fællesskaber med andre uddannelsesinstitutioner (leverandørmodellen)</p> <p>C) Udbud af uddannelser i udlandet.</p>	<p>Det fremgår af bemærkningerne til § 39 i lov om institutioner for almen-gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 750 af 21. juni 2016 (lovforslag nr. L 183 fremsat den 29. marts 2006), at institutionerne er omfattet af budgetvejledningens regler om indtægtsdækket virksomhed. Det følger endvidere af § 2 i samme lov, at institutionerne kan varetage nærmere bestemte administrative opgaver for visse andre selvejende institutioner.</p> <p>Endelig følger det af § 3 i lov om udbud af ungdomsuddannelser i udlandet, jf. lovbekendtgørelse nr. 146 af 6. februar 2017, at udbud af uddannelser og særligt tilrettelagte forløb varetages som særskilt indtægtsdækket virksomhed.</p>	<p>Ikke-monopol</p> <p>Indtægter 2016: 58,7</p> <p>Udgifter 2016: 61,7</p> <p>Resultat 2016: 3,0</p>
Private gymnasier og hf-kurser, jf. lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser	<p>Administrative fællesskaber med andre uddannelsesinstitutioner (leverandørmodellen)</p> <p>Hjemlen giver institutionerne mulighed for, at institutionerne kan styrke og udvikle de administrative funktioner og sikre den størst mulige effektivisering mv.</p>	<p>Det følger af § 2 a i lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser, jf. lovbekendtgørelse nr. 928 af 3. juli 2017, at institutionerne kan varetage nærmere bestemte administrative opgaver for visse andre selvejende institutioner.</p>	<p>Ikke-monopol</p> <p>Indtægter 2016: -</p> <p>Udgifter 2016: -</p> <p>Resultat 2016: -</p>
Produktionsskoler	<p>Kurser, og konferencedrift, konsulentbistand, systemeksport m.v., der er naturlige udløbere af institutionens virksomhed</p>	<p>§ 16 i lov om produktionsskoler, jf. lovbekendtgørelse nr. 97 af 26. januar 2017.</p> <p>§ 20 a i lov om produktionsskoler.</p> <p>§ 3 i lov om produktionsskoler.</p>	<p>Ikke-monopol</p> <p>Indtægter 2016: 98,8</p> <p>Udgifter 2016: 87,5</p> <p>Resultat 2016: 11,3</p>

Tabel 13

§ 21 KUM

Institution/tiltag	Beskrivelse af aktivitet	Hjemmel	Økonomisk omfang
<i>Overordnet beskrivelse af kolonner</i>	<i>Beskrivelse af aktiviteten, herunder hvordan aktiviteten er prissat</i>	<i>Angivelse af hvor aktiviteten har hjemmel. Det kan fx være på finansloven eller i særlovgivning</i>	<i>Angivelse af omfanget af aktiviteten i mio. kr.</i>
Slots- og Kultur-styrelsen	Forhandling og administration af licensadgange til elektroniske tidsskrifter	FL16: Den indtægtsdækkede virksomhed omfatter foredrag og konsulentrådgivning på biblioteksområdet samt forhandling og administration af licensadgange til elektroniske tidsskrifter for offentlige institutioner, der ikke bidrager til finansiering af DEFF (Danmarks Elektroniske Fag- og Forskningsbibliotek), og for ikke-offentlige institutioner.	Ikke-monopol Indtægter 2016: 1,1 Udgifter 2016: 0,9 Resultat 2016: 0,2
Det Kongelige Teater og Kapel	Udlejning mv.	Som statsvirksomhed har DKT hjemmel til at administrere IDV inden for rammerne af den almindelige virksomhed, dvs. uden budgettering og regnskabsføring på separat underkonto, jf. BV pkt. 2.7.5. DKT administrerer IDV på § 21.23.01.10 Driftsbudget.	Ikke-monopol Indtægter 2016: 14,6 Udgifter 2016: 10,1 Resultat 2016: 4,5
Det Kgl. Bibliotek, København	Kursusvirksomhed	FL16: "Den indtægtsdækkede virksomhed omfatter kursusvirksomhed, dokumentlevering fra bibliotekets samlinger, referencelevering, udarbejdelse af bibliografier m.v., restaurering og konserveringsydelser, serverdrift, digitalisering, sikringsydelser, indkøb af biblioteksmaterialer, fotografiske opgaver og andre ydelser for eksterne rekvirenter samt konsulentbistand i forbindelse hermed."	Ikke-monopol (Flere af de ydelser, som biblioteket sælger som indtægtsdækket virksomhed, er så specialiserede (Fx forskningsbaseret konservering og rådgivning i forbindelse hermed), at de reelt kun i meget beskedent omfang udbydes af andre i DK.)
	Dokumentlevering fra bibliotekets samlinger		
	Referencelevering		
	Udarbejdelse af bibliografier		
	Restaurering og konservering		
	Serverdrift		
	Digitalisering		
Det Kgl. Bibliotek og statens avissamling i Aarhus	Langtidsbevaring af data, kursusvirksomhed, serverdrift, fotografiske opgaver, indkøb af biblioteksmaterialer, digitalt baseret lektiehjælp, digitalisering og efterfølgende viderebearbejdning.	FL16: "Den indtægtsdækkede virksomhed omfatter salg af produkter og serviceydelser til eksterne rekvirenter (borgere, virksomheder og offentlige institutioner). Aktiviteterne omfatter bl.a. langtidsbevaring af data, kursusvirksomhed, serverdrift, fotografiske opgaver, indkøb af biblioteksmaterialer, digitalt baseret lektiehjælp [ikke længere en del af porteføljen], digitalisering og efterfølgende viderebearbejdning."	Ikke-monopol Indtægter 2016: 5,7 Udgifter 2016: 3,7 Resultat 2016: 2,0

Tabel 13

§ 21 KUM

Nota	Især indlæsning af lokale- og landsdækkende lydavisere	FL17: Virksomheden omfatter produktion og salg af materialer samt it-knowhow udviklet af Nota.	Ikke-monopol Indtægter 2016: 1,9 Udgifter 2016: 1,2 Resultat 2016: 0,7
Rigsarkivet	Dokumentationsopgaver, historiske undersøgelser, konsulentbistand og kursusvirksomhed	FL16: "Den indtægtsdækkede virksomhed omfatter følgende hovedaktiviteter: - Ordning, pakning og registrering af arkivalier fra myndighederne - Dokumentation, historiske undersøgelser samt konsulentbistand og kursusvirksomhed - Oparbejdning af digitale arkivalier - Scanning af arkivalier, fotokopiering samt fremstilling* og salg af mikrofilm Derudover kan Rigsarkivet helt eller delvist forestå edb-relaterede opgaver i forskningsprojekter, foretage analyser efter brugernes specifikationer og medvirke ved programudvikling.	Ikke-monopol Indtægter 2016: 6,4 Udgifter 2016: 5,8 Resultat 2016: 0,6
Dansk Sprognævn	Specielt tilrettelagte kurser om komma- og retskrivnings-spørgsmål samt foredrag om den officielle retskrivning og Sprognævnets virke.	FL16: "Den indtægtsdækkede virksomhed omfatter specielt tilrettelagte kurser og foredrag for virksomheder og institutioner som supplement til den ordinære virksomhed, konsulentbistand til udvikling af sprogprojekter og sprogpolitikker samt gennemførelse af undersøgelser, udredninger mv."	Ikke-monopol Indtægter 2016: 0,1 Udgifter 2016: 0,1 Resultat 2016: 0,0
Dansk Sprognævn	Konsulentbistand til udvikling af sprogprojekter og -politikker samt gennemførelse af undersøgelser, udredninger mv.	FL16: "Den indtægtsdækkede virksomhed omfatter specielt tilrettelagte kurser og foredrag for virksomheder og institutioner som supplement til den ordinære virksomhed, konsulentbistand til udvikling af sprogprojekter og sprogpolitikker samt gennemførelse af undersøgelser, udredninger mv."	Ikke-monopol Indtægter 2016: 0,1 Udgifter 2016: 0,1 Resultat 2016: 0,0
Nationalmuseet	Konserverings-, analyse-, konsulent- og fotovirksomhed	FL16: "Virksomheden omfatter opgaver for fremmede rekvirenter i forlængelse af Nationalmuseets virksomhed. Opgaverne der udføres vedrører konserverings-, analyse-, konsulent- og fotovirksomhed. For så vidt angår konserveringsvirksomheden, omfatter virksomheden konserverings- og restaureringsopgaver for kirker, andre museer i ind- og udland samt private. For så vidt angår analysevirksomheden, omfatter virksomheden konserveringsmæssige og naturvidenskabelige analyser for kirker, andre museer i ind- og udland samt private, herunder i forlængelse af arkæologiske udgravninger. For så vidt angår konsulentvirksomheden, omfatter virksomheden rådgivning af kirker, andre museer i ind- og udland samt private. Nationalmuseet rådgiver om bygningsklima og analysemetoder mv."	Ikke-monopol Indtægter 2016: 18,6 Udgifter 2016: 18,0 Resultat 2016: 0,6
Nationalmuseet	Café- og kioskvirksomhed	FL16: "Under den indtægtsdækkede virksomhed kan Nationalmuseet endvidere drive café- og kioskvirksomhed i forbindelse med museets udstillingsadresser. Ny hjemmel på FL 2017, som i første omgang tænkes anvendt til drift af en kiosk på Frilandsmuseet."	Ikke-monopol Indtægter 2016: 0,0 Udgifter 2016: 0,0 Resultat 2016: 0,0
Det Kgl. Danske Musikkonservatorium	Særlige efter- og videreuddannelsesstilbud	FL16: "Den indtægtsdækkede virksomhed omfatter specielt tilrettelagte kurser samt efter- og videreuddannelse."	Ikke-monopol Indtægter 2016: 0,0 Udgifter 2016: 0,0 Resultat 2016: 0,0
Rytmisk Musikkonservatorium	Særlige efter- og videreuddannelsesstilbud	FL16: "Den indtægtsdækkede virksomhed omfatter specielt tilrettelagte kurser samt videre- og efteruddannelsesaktiviteter."	Ikke-monopol Indtægter 2016: 0,0 Udgifter 2016: 0,0 Resultat 2016: 0,0

Tabel 13

§ 21 KUM

Det Jyske Musikkonservatorium	Særlige efter- og videreuddannelsesstilbud	FL16: "Den indtægtsdækkede virksomhed omfatter særlige efter- og videreuddannelsesstilbud."	Ikke-monopol Indtægter 2016: 0,0 Udgifter 2016: 0,0 Resultat 2016: 0,0
Syddansk Musikkonservatorium	Særlige efter- og videreuddannelsesstilbud	FL16: "Virksomheden omfatter efter- og videreuddannelsesaktiviteter for organister, musikpædagoger og musikere."	Ikke-monopol Indtægter 2016: 0,02 Udgifter 2016: 0,02 Resultat 2016: 0,00
Den Danske Scenekunstscole	Rekvirerede kurser og konsulentydelse samt logi og forplejning	FL17: "Den Danske Scenekunstscole [sælger] kurser og konsulentydelse, hvor institutionens særlige kompetencer og erfaringer kan være til gavn for andre offentlige myndigheder og private. Der opkræves betaling for logi og for forplejning, og for benyttelse af lokaliteter i forbindelse med arrangementer uden for uddannelsesvirksomheden."	Ikke-monopol Indtægter 2016: 0,2 Udgifter 2016: 0,2 Resultat 2016: 0,0

Tabel 14

§ 22 Kirkeministeriet

Institution/tiltag	Beskrivelse af aktivitet	Hjemmel	Økonomisk omfang
<i>Overordnet beskrivelse af kolonner</i>	<i>Beskrivelse af aktiviteten, herunder hvordan aktiviteten er prissat</i>	<i>Angivelse af hvor aktiviteten har hjemmel. Det kan fx være på finansloven eller i særlovgivning</i>	<i>Angivelse af omfanget af aktiviteten i mio. kr.</i>
Lov om folkekirkens økonomi	Der drives traditionelt en indtægtsdækket virksomhed i form af drift (ved bortforpagtning) af den landbrugsjord, der hører til præsteembedet – en aktivitet, der i sig selv ikke kan siges at tjene noget kirkeligt formål. Bestemmelsen giver mulighed for, at der tillige f.eks. kan ske udlejning af lokaler i sognegården til forskellige arrangementer, f.eks. bryllupsreceptioner, begravelse eller foreningsmøder (hvor der i visse tilfælde i mindre omfang tilbydes anretninger). De konkrete aktiviteter behøver ikke at have et kirkeligt formål, men det er en forudsætning, at deres indhold ikke er i konflikt med kirkens formål.	§ 2, stk. 1, nr. 3, hjemler menighedsrådet adgang til af kirkekassen at afholde udgifter til indtægtsdækket virksomhed, som udøves i tilknytning til sognets kirkelige virksomhed og begravelsesvæsen	Vides ikke.
Folkekirken – "Gratis parterapi"	Aarhusianske kirker tilbyder 15 timers gratis parterapi i bryllupsgave til ægtepar, som ønsker at styrke deres indbyrdes relation. Formålet med aktiviteten er præsternes virke som sjælesørgere.		Vides ikke..

Tabel 15

§ 24 MFVM

Institution/tiltag	Beskrivelse af aktivitet	Hjemmel	Økonomisk omfang
<i>Overordnet beskrivelse af kolonner</i>	<i>Beskrivelse af aktiviteten, herunder hvordan aktiviteten er prissat</i>	<i>Angivelse af hvor aktiviteten har hjemmel. Det kan fx være på finansloven eller i særlovgivning</i>	<i>Angivelse af omfanget af aktiviteten i mio. kr.</i>
Fødevarestyrelsen	[Alt om kost]. Formålet med Alt om Kost er at forbedre børn og unges kostvaner og at give troværdig information om sund mad og ernæring for den almindelige danske befolkning. Indsatsen er bevillingsfinansieret.	Fødevarereloven, § 10, "Miljø- og fødevarerministeren har til opgave at formidle oplysning til forbrugerne om forhold, der er omfattet af loven, herunder om ernæring."	Gratisydelse
Madkulturen	Madkulturen er en selvejende institution, der bidrager til at forbedre vilkårene for udvikling af kvaliteten af fødevarer og måltider gennem udviklings- og formidlingsprojekter, herunder vidensindsamling, samt kursusaktiviteter inden for fødevarer og gastronomi. Madkulturen udfører både ministerbetjeningsopgaver og opgaver, såsom udvikling af produkter, der varetages af private aktører.	Finansloven, § 24.32.30, tekstanm.154. Jf. tilskudsbeskrivelse er det "en forudsætning, at der i 2017 opnås ekstern finansiering på 10,5 mio. kr. svarende til 75 % af tilskuddet på 14 mio. kr. fra Fødevarestyrelsen [finanslovsbevilling] til institutionens drift".	Indtægter 2016: 9,9 Resultat 2016: -0,3
Naturstyrelsen	Fremme af friluftsliv; jagt, naturskoler- og undervisning, overnatning, apps. Pris fastsættes med udgangspunkt i markedet, jf. FL17	Lov om skove kap 1, , lov om naturbeskyttelse kap. 1 og kap. 4, bekendtgørelse om henlæggelse af opgaver og beføjelser til Naturstyrelsen herunder Kystdirektoratet, §§ 5 & 6, Budgetvejledningen punkt 2.7 & finansloven, § 24.74.01	Geografisk monopol Indtægter 2016: 26,9 Resultat 2016: 7,9
Naturstyrelsen	Salg af brænde mv. via webbutik. Prisen er fastsat på baggrund af markedet, jf. Budgetvejledningen punkt 2.3.2.	Bekendtgørelse om henlæggelse af opgaver og beføjelser til Naturstyrelsen herunder Kystdirektoratet, §§ 5 & 6, Budgetvejledningen punkt 2.7 & finansloven, § 24.74.01	Ikke-monopol Indtægter 2016: 2,6 Resultat 2016: 2,0
Naturstyrelsen	"Udføre opgaver (f.eks. faglig rådgivning) for andre Personaleadministrative opgaver for andre institutioner"	Ja, BV 2.7.5. Naturstyrelsen er en Statsvirksomhed, hvor der er hjemmel til IDV	Ikke-monopol Indtægter 2016: 0,0 Udgifter 2016: 0,0 Resultat 2016: 0,0
Naturstyrelsens adgang til at oppebære indtægter ved erhvervsmæssige aktiviteter	De statslige skov- og naturarealer udgør en vigtig ramme for danskernes friluftsliv og understøtter ligeledes turisme, lokal erhvervsudvikling mv. ved bl.a. at tilbyde fri adgang til arealerne, stille faciliteter til rådighed mv. Hjemlen til at kunne opkræve betaling, hvis der udføres erhvervsmæssige aktiviteter på Naturstyrelsens arealer, sikrer at staten ikke påfører private naturejere ubillig konkurrence ved at stille statslige aktiver gratis til rådighed. Udover at sikre, at der ikke sker ubillig konkurrence, sikrer hjemlen også indtægter, der medvirker til finansiering af driften af arealerne. Jf. Akt 117 af 16. januar 1980, og finansloven, § 24.74.01., kan afgiften for brugen af arealerne i visse tilfælde fastsættes lavere end markedsvilkår. Dette gælder hvis arealerne udlejes til brug for organisationer, hvor fremme af naturforståelsen er en vigtig del af formålet, til museer eller til informations- og udstillingsvirksomhed, der tilsigter at give almenheden en øget forståelse, der er omfattet af lov om naturbeskyttelse, § 1.	Der opereres allerede på markedsvilkår under respekt af hensyn til naturgrundlaget og andre naturbrugere, jf. Akt 117 af 16. januar 1980. Betalingen for brugen af statens arealer afspejler således markedsprisen, jf. Budgetvejledningen punkt 2.3.2.	Indtægter og udgifter i forbindelse med at tillade erhvervsmæssige aktiviteter på Naturstyrelsens arealer kan ikke udskilles fra den øvrige drift. Indtægter og udgifter indgår i kategorien "Naturstyrelsens adgang til at oppebære indtægter i forbindelse med forvaltningen af statens arealer"

Tabel 15

§ 24 MFVM

	<p>Derudover kan der gives tilladelse til at arealer udlånes vederlagsfrit til arrangementer, der ikke har et kommercielt sigte, og det ikke medfører udgifter for staten.</p>		
<p>Naturstyrelsens adgang til indgå aftale om drift og administration af private og offentlige arealer</p>	<p>Bestemmelsen anvendes ikke til at konkurrere med private aktører, men for at optimere anvendelsen af statens ressourcer, og den tages derfor kun i brug i ganske få situationer, fx til optimering af statens ressourceanvendelse til formål, der ligger indenfor Naturstyrelsens kerneopgaver. Dette kan bl.a. ske, hvor f.eks. statens arealer forvaltes sammen med en nabos arealer, for at give en bedre samlet friluftoplevelse og en bedre naturpleje.</p> <p>Hjemlen anvendes derudover i forbindelse med Naturstyrelsens samarbejde med andre ministerier. Dette sker med henblik på at optimere anvendelsen af statens samlede ressourcer. Derudover kan hjemlen anvendes til samarbejde med fonde etableret af Folketinget, for at staten kan anvende sine ressourcer mest optimalt.</p>	<p>Lov om skove, § 2, bekendtgørelse om henlæggelse af opgaver og beføjelser til Naturstyrelsen herunder Kystdirektoratet, § 5, stk. 3</p> <p>I forbindelse med prisfastsættelse indregnes overheadomkostninger, der som minimum svarer til de gældende regler i Moderniseringsstyrelsens vejledning om prisfastsættelse og Budgetvejledningen punkt 2.3.2.</p>	<p>Indtægter og udgifter i forbindelse med Naturstyrelsens drift og administration af små private arealer kan ikke udskilles fra den øvrige drift. Indtægter og udgifter indgår i kategorien "Naturstyrelsens adgang til at oppebære indtægter i forbindelse med forvaltningen af statens arealer"</p>
<p>Naturstyrelsens adgang til at oppebære indtægter i forbindelse med forvaltningen af statens arealer</p>	<p>Naturstyrelsen forvalter statens arealer i henhold til de forvaltningsretlige forpligtelser til at varetage statens interesser på bedst mulig vis. Herunder Naturstyrelsens forpligtelse til at forvalte statens arealer mest effektivt og økonomisk optimalt, samt understøtte de særlige hensyn, der skal varetages i forvaltningen af de statslige skov- og naturarealer, jf. f.eks. skovlovens §§ 1 & 2. Indtægter der oppebæres i forbindelse med den daglige forvaltning af statens arealer indgår i finansiering af Naturstyrelsens drift, således at arealerne kan anvendes mest effektivt og understøtte de formål, der knytter sig de offentlige arealer, jf. bestemmelserne i lov om naturbeskyttelse og lov om skove.</p> <p>Som del af Naturstyrelsens drift oppebærer styrelsen indtægter bl.a. i forbindelse med salg af træ og andre effekter, der vedrører skov- og arealdriften, og bidrager bl.a. til en indenlandsk forsyning af klimavenlige produkter, f.eks. certificeret træ og flis.</p> <p>Hjemlen anvendes endvidere til de øvrige aspekter, der knytter sig til en effektiv forvaltning af statens aktiver, f.eks. bortforpagtning af arealer til naturpleje og jagt. Der kan desuden oppebæres indtægter i forbindelse med øvrige dele af Naturstyrelsens drift af statens arealer, bl.a. ved salg af ridetegn, udførelse af naturvejledningsaktiviteter mv.</p> <p>Naturstyrelsen har udviklet appen "Livstræer", der er en borgerdrevet indsamling af data. Appen er udviklet for at give borgerne mulighed for aktivt at påvirke udvælgelsen af livstræer på statens arealer.</p> <p>Derudover har Naturstyrelsen udviklet Ud-i-naturen, som er skabt for at vise Naturstyrelsens tilbud til borgerne. Disse aktiviteter er udviklet for at informere borgerne, og der er således ikke tale om erhvervs-mæssige aktiviteter.</p>	<p>Bekendtgørelse om henlæggelse af opgaver og beføjelser til Naturstyrelsen herunder Kystdirektoratet, §§ 5 & 6, Budgetvejledningen punkt 2.7 & finansloven, § 24.74.01</p> <p>Under hensyn til de naturmæssige hensyn, der skal understøttes sker salg og bortforpagtning mv. med udgangspunkt i markedsmæssige vilkår, jf. Budgetvejledningen punkt 2.3.2 og 2.3.3. fx gennem offentlige udbud.</p> <p>Naturstyrelsens drift benchmarkes løbende i forhold til privates. Som en del af Naturstyrelsens drift af statens arealer skal der tages flersidige hensyn, hvorfor prisen for bortforpagtning mv. ikke altid er fuldt sammenlignelige med privates.</p>	<p>Ikke monopol Indtægter 2016: 496,1 Resultat 2016: -197,7</p>

Tabel 15

§ 24 MFVM

Naturstyrelsens adgang til at udleje boliger	<p>I tilknytning til Miljø- og Fødevarerministeriets skovarealer ligger der en lang række bygninger, der relaterer sig til den decentrale organisering og forvaltning af arealerne. Der er ca. 230 tjenesteboliger og 100 øvrige lejligheder til egne ansatte. Dette er en integreret del af styrelsens drift i.f.t. behovet for personale og opsyn på arealerne. Endvidere har styrelsen overtaget boliger i forbindelse med gennemførelse af naturprojekter, ressortomlægninger, gaver mv. Behovet for en række af disse boliger er reduceret markant bl.a. som følge af mekanisering, udlicitering etc., men flere af bygningerne kan ikke sælges, bl.a. som følge af skovloven, hvorfor disse boliger udlejes til private mv.</p>	Finansloven, § 24.74.01 og PAV	Ikke-monopol Indtægter 2016: 39,8 Resultat 2016: -4,2
	<p>Udlease af boliger til eksterne lejere ligger på ca. 200 stk. Boligerne ligger spredt over hele landet på styrelsens enheder. Udmatrikulering af boligerne med henblik på salg er ofte ikke muligt uden en ændring af Skovloven. Naturstyrelsen gennemgår løbende ejendommene med henblik på salg eller nedrivning, for at optimere bygningsdriften.</p>		

Tabel 16

§ 28 TBBM

Institution/tiltag	Beskrivelse af aktivitet	Hjemmel	Økonomisk omfang
<i>Overordnet beskrivelse af kolonner</i>	<i>Beskrivelse af aktiviteten, herunder hvordan aktiviteten er prissat</i>	<i>Angivelse af hvor aktiviteten har hjemmel. Det kan fx være på finansloven eller i særlovgivning</i>	<i>Angivelse af omfanget af aktiviteten i mio. kr.</i>
Vejdirektoratet	Trafiksikkerhedsydelse Planlægningsydelse Anlægsydelse Driftsydelse Trafikydelser Vinterydelser	"Finansloven Anmærkningstekst 28.21.10.90 Og "Vejloven § 8 stk. 4 Vejmyndigheden kan lade arbejde udføre af en anden vejmyndighed og afgive tilbud på arbejder, der er udbudt i licitation af en anden vejmyndighed.	Ikke-monopol Indtægter 2016: 55,6 Udgifter 2016: 49,4 Resultat 2016: 6,2
Bornholms Lufthavn	Kommercielle aktiviteter. Øvrige statslige bevillinger etc. er ikke medtaget.	§ 28.56.03.90	Ikke-monopol Indtægter 2016: 10,0 Udgifter 2016: 8,0 Resultat 2016: 2,0
Banedanmark	3. partsprojekter: Banedanmark kan udføre arbejde for 3. part, hvis aktiviteterne ligger i naturlig forlængelse af Banedanmarks egne aktiviteter. F.eks. at Banedanmark aftaler med en kommune, at der skal bygges en bro over en jernbane for kommunens reanlæg. Ofte får	Ja, særlig bevillingsbestemmelse til BV 2.2.2: "Banedanmark kan afholde udgifter og oppebære indtægter ifm. aktiviteter, der udføres uden for Banedanmarks eget virksomhedsområde i fri og lige konkurrence med andre, når denne virksomhed dels ligger i naturlig forlængelse af Banedanmarks	Ikke-monopol Indtægter 2016: 42,6 Udgifter 2016: 38,3 Resultat 2016: 4,3

Tabel 16
§ 28 TBBM

	Banedanmark en entreprenør til at udføre det, mens Banedanmark står for projektledelsen.	egne aktiviteter, dels kan adskilles regnskabsmæssigt fra Banedanmarks normale aktiviteter til egne formål."	
Banedanmark	Teleindtægter: Indtægt fra teleoperatører i forbindelse med tilstedeværelse af udstyr i Banedanmarks master samt lejer af areal mv.	Ja, beskrivelse af opgaver og mål på finansloven ("øvrige opgaver, herunder sikkerhed"): "[...] Endelig varetager Banedanmark visse kommercielle aktiviteter, såsom salg af teleydelser og reklamerettigheder på perroner." mv.	Ikke-monopol Indtægter 2016: 3,3 Udgifter 2016: 0,0 Resultat 2016: 3,3
Banedanmark	Kommercielle indtægter: Banedanmark har kommercielle indtægter, eksempelvis i forbindelse med salg af reklameplads på perroner.	Ja, beskrivelse af opgaver og mål på finansloven ("øvrige opgaver, herunder sikkerhed"): "[...] Endelig varetager Banedanmark visse kommercielle aktiviteter, såsom salg af teleydelser og reklamerettigheder på perroner." mv.	Ikke-monopol Indtægter 2016: 13,3 Udgifter 2016: 0,2 Resultat 2016: 13,1

Tabel 17
§ 29 EFKM

Institution/tiltag	Beskrivelse af aktivitet	Hjemmel	Økonomisk omfang
<i>Overordnet beskrivelse af kolonner</i>	<i>Beskrivelse af aktiviteten, herunder hvordan aktiviteten er prissat</i>	<i>Angivelse af hvor aktiviteten har hjemmel. Det kan fx være på finansloven eller i særlovgivning</i>	<i>Angivelse af omfanget af aktiviteten i mio. kr.</i>
GEUS	Kommercielle aktiviteter i form af udviklings-, udrednings-, overvågnings- og rådgivningsopgaver for offentlige myndigheder og private aktører i ind- og udland.	FL17, §29.41.01 punkt 3: "GEUS kan udføre indtægtsdækket virksomhed...". Der henvises i forlængelse til Budgetvejledningens regler for salg af varer og tjenesteydelser samt indtægtsdækket virksomhed, gældende for driftsbevillinger og statsvirksomheder, navnlig BV 2.3.2, BV. 2.6.8 samt BV 2.7.5 Og "Lov 2007-06-06 nr. 536 om De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland: Kapitel 4, §14, stk.3: ""GEUS kan påtage sig opgaver mod hel eller delvis betaling for offentlige myndigheder og private i ind og udland"".	Ikke-monopol Indtægter 2016: 6,9 Udgifter 2016: 6,5 Resultat 2016: 0,4
DMI	"DMI's indtægtsdækkede virksomhed omfatter service- og konsulentydelse til enkeltpersoner, private virksomheder og	BEK nr 105 af 20/01/2009: Bekendtgørelse om Vedtægt for De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland (GEUS) Kapitel 3, §4 stk 3: ""GEUS kan mod hel eller delvis betaling påtage sig løsning af opgaver for offentlige myndigheder og private i ind- og udland."" "FL17 s. 74. § 29.31.01.90. Indtægtsdækket virksomhed: DMI's indtægtsdækkede virksomhed omfatter service- og konsulentydelse til private	Ikke-monopol Indtægter 2016: 32,1

Tabel 17
§ 29 EFKM

	<p>offentlige myndigheder med flere. Der leveres observationer, udsigter og numeriske prognosedata for vej, hav og klima."</p>	<p>virksomheder, offentlige myndigheder og internationale organisationer, der ønsker særlige oplysninger om eller speciel bearbejdning af DMI's data. Den indtægtsdækkede virksomhed er i overensstemmelse med budgetvejledningens regler en naturlig udløber af instituttets almindelige virksomhed."</p>	<p>(Budget 2017: 16) Udgifter 2016: 32,8 Resultat 2016: -0,7</p>
SDFE	<p>Opmålings- og rådgivningsydelser</p>	<p>"FL17, s. 90: Regel der fraviges eller suppleres: BV 2.2.10: Der kan inden for bevillingen indgås flerårige aftaler med virksomheder, offentlige institutioner og brugere om leje, køb, salg og distribution af ydelser vedrørende data og kort. FL17, s. 92: Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering kan som statsvirksomhed oppebære indtægter fra udlandet. Styrelsen kan oppebære indtægter og afholde udgifter til dækning af den danske andel af driftsomkostninger til internationale samarbejdsaftaler med kortorganisationer mv., hvor formålet understøtter styrelsens opgavevaretagelse, for eksempel i forbindelse med udbud af grænseoverskridende tjeneste- og serviceydelser inden for kort- og dataområdet." Og Se lov om geodatastyrelsen (LBK nr 1210 af 09/10/2013), (BEK nr 1430 af 23/12/2012) og (BEK nr 118 af 04/02/2015).</p>	<p>Ikke-monopol Indtægter 2016: 1,1 Udgifter 2016: 1,3 Resultat 2016: -0,2</p>
Energistyrelsen	<p>Danmark har implementeret dele af bygningsdirektivet ved lov om fremme af energibesparelser i bygninger, lovbekendtgørelse nr. 636 af 19. juni 2012. Det følger heraf, at visse bygninger energimærkes. Driften af energimærkningsordningen for bygninger er finansieret ved gebyrer, som betales af de energimærkningsfirmaer, der udarbejder energimærkerne. Driften kan ifølge loven udliciteres til et eksternt sekretariat. Opgaven blev oprindeligt udbudt i 1996 med en begrundelse om, at administration af ordningen indeholder driftsopgaver, som lå uden for Energistyrelsens kerneopgave, og hvor det var forudsat, at markedet kunne levere driften bedre og billigere. Siden har opgaven været genudbudt hvert fjerde eller femte år.</p>	<p>Finanslov 2017 § 29.21.01.90. Indtægtsdækket virksomhed Og Akt. 92 af 16. maj 2013</p>	<p>Ikke-monopol Indtægter 2016: 9,9 Udgifter 2016: 8,6 Resultat 2016: 1,3</p>

Notat

3. maj 2018

Metodebeskrivelse: Servicetjek af offentlige erhvervsaktiviteter

Servicetjekket af offentlige erhvervsaktiviteter blev udført af Finansministeriet og Økonomi- og Indenrigsministeriet i 2017. Formålet var at identificere adgange i al lovgivning til, at offentlige institutioner kan udføre aktiviteter, der er i konkurrence med private aktører.

Servicetjekket vedrører alle adgange til offentlig erhvervsaktivitet, hvor offentlige aktører kan sælge eller udføre opgaver på områder, hvor private leverandører også udfører eller i princippet kunne udføre opgaven. Servicetjekket vedrører endvidere kun erhvervsaktiviteter, som det offentlige kan, men ikke skal udføre. Det vil sige, at alle erhvervsaktiviteter, som det offentlige ved lov er pålagt at varetage, ikke indgår i servicetjekket.

Der er med servicetjekket identificeret godt 140 adgange i særlovgivning og finansloven til offentlige erhvervsaktiviteter i staten, kommuner og regioner. Vurderingen af, om aktiviteter i den offentlige sektor er erhvervsaktiviteter, er foretaget på baggrund af oplysninger, som ministerierne har indmeldt i forbindelse med servicetjekket. Finansministeriet og Økonomi- og Indenrigsministeriet har ligeledes gennemgået relevant lovgivning og sparret med ressortministerierne for at skabe det bredest mulige grundlag for servicetjekket.

Servicetjekket har således involveret samtlige ministerier samt konkrete eksempler, som regeringen løbende har modtaget fra erhvervslivet. Det bemærkes i den forbindelse, at Finansministeriet og Økonomi- og Indenrigsministeriet – henset til den samlede lovgivnings betydelige omfang – ikke kan konkludere, om der findes yderligere relevante hjemler, som ikke fremgår af servicetjekket.

Tabel 14

§ 10 ØIM

Institution/tiltag	Beskrivelse af aktivitet	Hjemmel	Økonomi
<i>Overordnet beskrivelse af kolonner</i>	<i>Beskrivelse af aktiviteten, herunder hvordan aktiviteten er prissat</i>	<i>Angivelse af hvor aktiviteten har hjemmel. Det kan fx være på finansloven eller i særlovgivning</i>	<i>Angivelse af omfanget af aktiviteten i mio. kr.</i>
Reklameloven	Bestemmelsen indeholder hjemmel til at kommuner og regioner kan anvende fast ejendom og løsøre til brug for reklamering for andre, såfremt reklameringen er i overensstemmelse med markedsføringsloven og anden lovgivning. Loven skal dermed bidrage til, at kommuner og regioner får friere hænder i forbindelse med finansieringen af deres opgavevaretagelse.	§ 2 i lov nr. 490 af 7. juni 2006 om kommuners og regioners anvendelse af fast ejendom og løsøre til brug for reklamering for andre. I medfør af lovens § 3 skal der opkræves markedspris for ydelser omfattet af § 2. Adgangen ifølge loven er ganske vid. Dog begrænses anvendelsesområdet til fast ejendom og løsøre, jf. lovens §§ 1 og 2, dvs. at adgangen f.eks. ikke omfatter hjemmesider.	Kendes ikke.

Tabel 25

§11 JM

Institution/tiltag	Beskrivelse af aktivitet	Hjemmel	Økonomi
<i>Overordnet beskrivelse af kolonner</i>	<i>Beskrivelse af aktiviteten, herunder hvordan aktiviteten er prissat</i>	<i>Angivelse af hvor aktiviteten har hjemmel. Det kan fx være på finansloven eller i særlovgivning</i>	<i>Angivelse af omfanget af aktiviteten i mio. kr.</i>
Adgang til at opstille digitale fotoautomater	Muligheden for at opstille digitale fotoautomater blev indført som led i regeringens digitaliseringsstrategi. Fotoautomater bidrager til digitaliseringen af pasansøgningsprocessen. Det sikres, at borgerne ikke behøver at gå to steder hen for at få taget pasfoto og ansøge om pas.	Priserne for pasfoto fastsættes kommunalt, jf. lov om pas til danske statsborgere § 1a, og der er ikke i lovgivningen fastsat regler for, hvordan prisfastsættelsen skal ske.	Kan ikke umiddelbart opgøres.

Tabel 8
§ 15 BSM

Institution/tiltag	Beskrivelse af aktivitet	Hjemmel	Økonomi
<i>Overordnet beskrivelse af kolonner</i>	<i>Beskrivelse af aktiviteten, herunder hvordan aktiviteten er prissat</i>	<i>Angivelse af hvor aktiviteten har hjemmel. Det kan fx være på finansloven eller i særlovgivning</i>	<i>Angivelse af omfanget af aktiviteten i mio. kr.</i>
Socialtilsynet	<p>Socialtilsynet kan tilbyde konsulentvirksomhed og undervisning relateret til socialtilsynets tilsynsfaglige, socialfaglige eller sundhedsfaglige viden til en kommune, en region eller et tilbud.</p> <p>Socialtilsynet kan tilbyde konsulentvirksomhed og undervisning både til tilbud, kommuner og region, som i forvejen er omfattet af det pågældende socialtilsyns ansvarsområde og til andre tilbud, kommuner og regioner.</p> <p>Socialtilsynets konsulent- og kursusvirksomhed skal være i umiddelbar tilknytning til socialtilsynets godkendelses- og tilsynsopgaver. Det betyder, at socialtilsynet eksempelvis ikke kan tilbyde undervisning i, hvordan kommunerne skal tilrettelægge deres personrettede tilsyn eller udarbejde handleplaner, da dette ikke er i umiddelbar tilknytning til socialtilsynets tilsynsopgaver og virke. Socialtilsynet kan til gengæld tilbyde undervisning i, hvordan et tilbud bedre forebygger voldsepisoder eller udarbejder et retvisende budget.</p> <p>Når socialtilsynet udfører konsulentbistand eller undervisning udgøres betalingen/prisen af socialtilsynets omkostninger ved varetagelsen af opgaven inkl. andel af overheadomkostninger.</p>	<p>Det fremgår af § 3, stk. 1, nr. 1, i lov om socialtilsyn, at konsulentvirksomheden eller undervisningen skal være relateret til socialtilsynets tilsynsfaglige, socialfaglige eller sundhedsfaglige viden. Det fremgår af lovbemærkningerne til bestemmelsen, at socialtilsynets aktiviteter efter ovennævnte bestemmelse skal være i umiddelbar tilknytning til socialtilsynets tilsynsopgaver og virke. Det betyder, at socialtilsynet eksempelvis ikke kan tilbyde undervisning i, hvordan kommunerne skal tilrettelægge deres personrettede tilsyn eller udarbejde handleplaner, da dette ikke er i umiddelbar tilknytning til socialtilsynets tilsynsopgaver og virke.</p> <p>Det fremgår af § 23, stk. 4, i lov om socialtilsyn, at de omkostninger, som socialtilsynet har ved at udøve undervisning eller konsulentvirksomhed, dækkes af den kommune, det regionsråd eller det tilbud, som socialtilsynet varetager opgaven for.</p> <p>Det fremgår af § 24, stk. 2, i bekendtgørelse om socialtilsyn, at socialtilsynets omkostninger til lokaler og administration samt øvrige overheadomkostninger fordeles på de objektive finansieringsandele, taksterne og betalingen for varetagelse af andre opgaver, end der fremgår af § 2 i lov om socialtilsyn (fx socialtilsynets konsulent- og undervisningsvirksomhed) i forhold til disses andel af det samlede budget.</p>	<p>Ikke-monopol Indtægter 2016: 2,7 Resultat 2016: 2,7</p>
Socialpædagogisk ledsagelse under ferie	<p>Loven har til formål at skabe mulighed for, at borgere i døgntilbud skal kunne få lov til at kunne købe det kendte personale med på ferie.</p> <p>Målgruppen for loven er beboere med betydelig nedsat psykisk funktionsevne. Denne målgruppe har et særligt behov for at kunne få det kendte plejepersonale med på ferie, frem for fremmede plejere.</p>	<p>Lov om tilkøb af socialpædagogisk ledsagelse under ferie</p>	<p>Kendes ikke.</p>

Tabel 9
§ 16 SUM

Institution/tiltag	Beskrivelse af aktivitet	Hjemmel	Økonomi
--------------------	--------------------------	---------	---------

Tabel 9

§ 16 SUM

Overordnet beskrivelse af kolonner	Beskrivelse af aktiviteten, herunder hvordan aktiviteten er prissat	Angivelse af hvor aktiviteten har hjemmel. Det kan fx være på finansloven eller i særlovgivning	Angivelse af omfanget af aktiviteten i mio. kr.
Sundhedsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1188 af 24. september 2016	<p>Der er fastsat nærmere bestemmelser i bekendtgørelse nr. 841 af 1. juli 2014 om regionsrådenes levering af sygehusedelser m.v. til og samarbejde med offentlige myndigheder og private virksomheder.</p> <p>I bekendtgørelsens § 8 er det bestemt, at regionerne kan varetage cafeteria- og kioskvirksomhed m.v. i tilknytning til regionsrådets sygehuse.</p> <p>I bekendtgørelsens § 9 er det bestemt, at regionerne kan udleje overkapacitet i form af ledige lokaler og udstyr på regionsrådets sygehuse til offentlige myndigheder og private virksomheder. Det er en betingelse for udnyttelse af overkapacitet, at regionsrådets sygehuse ikke er dimensioneret med dette formål for øje, samt at overkapaciteten af hensyn til løsningen af sygehusopgaven ikke kan afskaffes.</p>	Lovens § 78, stk. 2 indeholder hjemmel til, at sundhedsministeren kan fastsætte regler om, at et regionsråd mod betaling kan tilbyde behandlinger og ydelser på regionens sygehuse, herunder udlejning af lokaler og udstyr til offentlige myndigheder og private virksomheder.	Kendes ikke
Sundhedsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1188 af 24. september 2016	<p>Kommuner og regioner har mulighed for at stille ambulancer til rådighed for en anden region, så denne kan varetage opgaven med at stille ambulanceberedskab til rådighed for borgerne.</p> <p>Ved seneste udbud af ambulancekørsel er det alene Hovedstadens Beredskab, som varetager ambulancekørsel for en region. De øvrige steder varetages opgaven af privat entreprenør eller regionen selv.</p>	Lovens § 169 indeholder hjemmel til, at ministeren fastsætter nærmere regler om regionernes tilrettelæggelse af den præhospitale indsats, herunder ambulanceberedskabet. Med hjemmel heri er i bkg. nr. 971 af 28. juni 2016 om planlægning af sundhedsberedskabet fastsat i § 18, stk. 2, at regionsrådet kan vælge at benytte egne ambulancer, eller ambulancer, der efter aftale stilles til rådighed af andre regioner, kommuner eller private ambulanceentreprenører.	Kendes ikke
Sundhedsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1188 af 24. september 2016.	<p>Lokaler og udstyr mv. kan tilvejebringes og udlejes til brug for virksomheder, der leverer almenmedicinske ydelser efter overenskomst, jf. lovens § 227, stk. 1, virksomheder, der leverer almenmedicinske ydelser efter udbud, jf. § 227, stk. 3, og andre leverandører af sundhedsydelser m.v., (dvs sundhedsprofessionelle i praksissektoren, som ikke virker efter overenskomst, jf. sundhedslovens § 227, stk. 1, f.eks. tandteknikere, bandagister, ergoterapeuter m.fl.) og til brug for kommunale sundhedsydelser, jf. afsnit IV i sundhedsloven, f.eks. hjemmesygepleje, tandpleje til børn og unge m.v.</p> <p>Det vil i den forbindelse være muligt at leje ud til sundhedsprofessionelle, som ikke virker efter overenskomst, jf. § 227, stk. 1, men som tilhører en faggruppe, der har overenskomst med Regionernes Lønnings- og Takstnævn. F.eks. selvstændigt praktiserende psykologer og fysioterapeuter, som virker uden for overenskomstsyste­met. Der kan endvidere lejes ud til faggrupper, som er leverandører til eller har tæt tilknytning til sundhedsvæsenet, f.eks. apoteker, tandteknikere, bandagister, diætister, ergoterapeuter og hørecentre. De persongrupper m.v., der kan lejes ud til med hjemmel i bestemmelsen, skal have naturlig tilknytning til de regionale og kommunale ydelser på sundhedsområdet. Der kan således ikke med hjemmel i bestemmelsen lejes ud til private personer m.v., som falder uden for sundhedsområdet. De private leverandører, som er omfattet af bestemmelsen, kan både være organiseret som personligt ejede firmaer og i selskabsform.</p> <p>Det forudsættes som hidtil, at det nævnte udstyr m.v. kan tilvejebringes og udlejes såvel i forbindelse med etablering og udlejning af bygninger og lokaler, men også at dette kan ske uafhængigt heraf, f.eks. til klinikker, som er ejet af sundhedspersoner, der er privatpraktiserende.</p> <p>Med »udstyr« forstår bl.a. it-udstyr, laboratorieudstyr, diagnostisk udstyr, genoplivningsudstyr og telemedicinsk udstyr, og ved »m.v.« sigtes til, at regionerne også vil kunne tilbyde vedligeholdelse af det udlejede udstyr og support.</p>	Sundhedslovens § 205a, hvoraf fremgår, at regionsrådet kan tilvejebringe og udleje lokaler og udstyr m.v. til brug for virksomhed, der udføres af sundhedspersoner efter overenskomst, jf. § 227, stk. 1, virksomheder, der leverer almenmedicinske ydelser efter udbud, jf. § 227, stk. 3, og andre leverandører af sundhedsydelser m.v., og til brug for udførelse af kommunale sundhedsydelser. Stk. 2. Udlejning af lokaler og udstyr m.v. efter stk. 1 skal ske på markedsvilkår og i overensstemmelse med regionens sundhedsplan, jf. § 206.	Kendes ikke
Sundhedsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1188 af 24. september 2016.	Lokaler og udstyr mv. kan tilvejebringes og udlejes til brug for virksomheder, der leverer almenmedicinske ydelser efter overenskomst, jf. lovens § 227, stk. 1, virksomheder, der leverer almenmedicinske ydelser efter udbud, jf. § 227, stk. 3, og andre leverandører af sundhedsydelser m.v., (dvs sundhedsprofessionelle i praksissektoren, som ikke virker efter overenskomst, jf. sundhedslovens § 227, stk. 1, f.eks. tandteknikere, bandagister, ergoterapeuter m.fl.) og til brug for kommunale sundhedsydelser, jf. afsnit IV i sundhedsloven, f.eks. hjemmesygepleje, tandpleje til børn og unge m.v.	Sundhedslovens § 205b, hvoraf fremgår, at kommunalbestyrelsen	Kendes ikke

Tabel 9

§ 16 SUM

<p>gørelse nr. 1188 af 24. september 2016.</p>	<p>ske ydelser efter overenskomst, jf. lovens § 227, stk. 1, virksomheder, der leverer almenmedicinske ydelser efter udbud, jf. § 227, stk. 3, og andre leverandører af sundhedsprofessionelle i praksissektoren, som ikke virker efter overenskomst, jf. sundhedslovens § 227, stk. 1, f.eks. tandteknikere, bandagister, ergoterapeuter m.fl.) og til brug for udførelse af regionale, ambulante sygehusydelser.</p> <p>Med »udstyr« forstås bl.a. it-udstyr, laboratorieudstyr, diagnostisk udstyr, genoplivningsudstyr og telemedicinsk udstyr, og ved »m.v.« sigtes til, at regionerne og kommunerne også vil kunne tilbyde vedligeholdelse af det udlejede udstyr og support.</p>	<p>kan tilvejebringe og udleje lokaler og udstyr mv. til brug for virksomheder, der leverer almenmedicinske ydelser efter overenskomst, jf. lovens § 227, stk. 1, virksomheder, der leverer almenmedicinske ydelser efter udbud, jf. § 227, stk. 3, og andre leverandører af sundhedsydelser m.v., og til brug for udførelse af regionale, ambulante sygehusydelser.</p> <p>Udlejning af lokaler og udstyr m.v. efter stk. 1 skal ske på markedsvilkår og i overensstemmelse med regionens sundhedsplan, jf. § 206, jf. lovens § 205b, stk.2.</p> <p>Styrelsen for Patientsikkerhed fastsætter regler om, at sygehuse, klinikker, praksisser el.lign. skal offentliggøre Styrelsen for Patientsikkerheds afgørelser efter stk. 1, jf. lovens § 205b, stk. 3.</p>
<p>Sundhedsloven (Am-gros I/S)</p>	<p>De fælles opgaver nævnt i SL afsnit VI, XI, XII, XIV-XVI er fx sygehusydelser, vaccination, hjemtransport, regionstandpleje, præhospital indsats, befordring, kvalitetsudvikling, it, forskning og sundhedsberedskab. Men regionsråd kan også efter bestemmelsen indgå i fælles samarbejde vedrørende løsning af fælles opgaver i tilknytning til ovenstående og som regionsrådet lovligt kan varetage efter anden lovgivning. Et regionsråd har dermed mulighed for at deltage i samarbejder, der vedrører fælles opgaver på sundhedsområdet, hvor også andre områder, fx socialområdet, kan have gavn af at indgå i samarbejdet. Det kan fx dreje sig om områder, som er relevante ift. institutioners drift, herunder madproduktion, vaskeri og lign.</p> <p>Særligt ad SL § 78,stk, 4, skal det nævnes, at indskrænkning i regionsrådets kompetence bl.a. kan foreligge, hvor et særligt fællesskabsorgan tillægges kompetence til at træffe beslutninger, der forpligter de deltagende regionsråd i økonomisk henseende, eksempelvis vedtagelse af budgetter med bindende virkning for de deltagende, beslutning om optagelse af lån, optagelse af garantiforpligtelser m.v. De ved bekendtgørelse fastsatte regler kan således bl.a. være relevant i situationer, hvor et regionsråd sammen med en eller flere kommunalbestyrelser ønsker at oprette et interessentselskab, der skal løse fælles opgaver.</p> <p>Som eksempel herpå kan nævnes Amgros I/S, som er Regionernes lægemiddelorganisation. Der er tale om en politisk ledet organisation, som er ejet af regionerne.</p>	<p>Et regionsråd kan efter SL § 78, stk. 3, samarbejde med offentlige myndigheder og private virksomheder, herunder i selskabsform, om løsningen af fælles opgaver efter lovens afsnit VI, XI, XII, XIV-XVI og opgaver, der har tilknytning hertil, og som regionsrådet lovligt kan varetage efter anden lovgivning, samt påtage sig dermed forbundne udgifter, jf. dog stk. 4.</p> <p>Efter SL § 78, stk. 4, kan sundheds- og ældreministeren fastsætte regler om, at samarbejder som nævnt i stk. 3, der medfører indskrænkning i regionsrådets beføjelser, skal godkendes af ministeren, herunder om, at kravet om godkendelse alene gælder nærmere former fr samarbejde.</p> <p>Kendes ikke</p>
<p>Lov om apotekervirksomhed</p>	<p>Et sygehusapotek kan udføre opgaver, som er et led i driften af sygehusvæsenet eller som eksplicit er tilladt i medfør af apotekerloven.</p> <p>Et sygehusapotek kan herudover indgå i offentlig-private samarbejder, såfremt opgaven naturligt knytter sig til et sygehusapoteks virksomhed.</p>	<p>Efter apotekerlovens § 55 kan en regions sygehusapotek levere lægemidler og andre varer til regionens egne sygehuse og tilknyttede behandlingsinstitutioner m.v.</p> <p>Efter apotekerlovens § 56 kan en regions sygehusapotek fremstille særligt afgrænsede lægemidler og forhandle dem til andre sygehusapoteker. Lægemidlerne må også forhandles til private apoteker med mindre tilsvarende fremstilles og markedsføres af andre end sygehusapoteker.</p> <p>Efter apotekerlovens § 56a kan sygehusapoteker for offentlige og private virksomheder og institutioner udføre opgaver, der naturligt og hensigtsmæssigt knytter sig til et sygehusapoteks virksomhed og opkræve betaling herfor. De nærmere herfor er fastsat i bekendtgørelsen r. 778 af 30. august 2001 om sygehusapotekers udførelse af opgaver for offentlige og private virksomheder og institutioner.</p> <p>Kendes ikke</p>
<p>Prøvetagning på offentlige</p>	<p>Politiet benytter i dag både privatpraktiserende læger og sygehuslæger til at udtage blodprøver fra</p>	<p>§ 2 i bekendtgørelse nr. 170 om regionsrådenes levering af syge-</p> <p>Kendes ikke</p>

Tabel 9**§ 16 SUM**

sygehuse	formodede spritbilister, der i sagens natur skal tages hurtigt for at sikre beviser.	husydelse m.v. til og samarbejde med offentlige myndigheder og private virksomheder af 5. februar 2017 af 5. februar 2017	
Regioners forskning, uddannelse og rådgivning på sygehusområdet		§§4-6 i bekendtgørelse nr. 170 om regionsrådenes levering af sygehusydelse m.v. til og samarbejde med offentlige myndigheder og private virksomheder af 5. februar 2017 af 5. februar 2017	Kendes ikke
	<p>§ 7. Patienthotelvirkomhed i tilknytning til regionens sygehuse:</p> <p>Patienthoteller er et alternativ for selvhjulpne patienter, der har behov for overnatning i trygge omgivelser i tilslutning til undersøgelse, behandling eller genoptræning, og hvor der kan være behov for en nærhed til det kliniske miljø. Patienthotellet ligger i tæt tilknytning til sygehuset og med nærhed til det kliniske miljø. Patienthotellet har adgang til at tilkalde sygeplejerske døgnet rundt. Derudover er der mulighed for overflytning til hospitalsafdeling ved evt. behov.</p> <p>§ 8. Cafeteria- og kioskvirkomhed i tilknytning til regionsrådets sygehuse:</p> <p>Ambulante besøg kan strække sig over mange timer, bl.a. som følge af ventetid på hjemtransport m.v. En del patienter vil ikke helbredsmæssigt kunne klare at undvære mad og drikke i så lang tid.</p> <p>Virkomheden har også en servicemæssig funktion i forhold til indlagte patienter, som ikke kan komme uden for hospitalet for at købe småfor nødenheder eller indtage et måltid sammen med de pårørende.</p> <p>§ 10. Udnyttelse af overskydende kapacitet til at tilbyde sygehusydelse til udenlandske myndigheder og private virksomheder.</p> <p>Hjemmelen giver mulighed for – mod betaling – at kunne yde sygehusbehandling til danske udsendte, som ikke har ret til gratis ydelse i sygehusvæsenet. Hjemmelen giver også mulighed for at kunne tilbyde sygehusbehandling til fx tilskadekomne fra en terrorhændelse eller anden større ulykke i et naboland.</p> <p>Som eksempel kan nævnes brandsårpatienter fra en diskoteksbrand i Sverige. Derudover giver det mulighed for at samarbejde med nabolande om løsning af nogle sygehusopgaver vedr. fx sjældne sygdomme, hvor kompetencen ikke kan opretholde i alle lande pga. det begrænsede antal patienter.</p>		
Regioners drift af patienthotel, varetagelse af cafeteria drift og udlejning af lokaler		§§ 7, 8 og 10 i bekendtgørelse nr. 170 af 5. februar 2017 om regionsrådenes levering af sygehusydelse m.v. til og samarbejde med offentlige myndigheder og private virksomheder	Kendes ikke

Tabel 10

§ 17 BM

Institution/tiltag	Beskrivelse af aktivitet	Hjemmel	Økonomi
Overordnet beskrivelse af kolonner	<i>Beskrivelse af aktiviteten, herunder hvordan aktiviteten er prissat</i>	<i>Angivelse af hvor aktiviteten har hjemmel. Det kan fx være på finansloven eller i særlovgivning</i>	<i>Angivelse af omfanget af aktiviteten i mio. kr.</i>
Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats (uden for det igangværende eftersyn)	<p>Kommunerne kan gennemføre <i>særligt tilrettelagte projekter</i> for ledige, der er langt væk fra arbejdsmarkedet mhp. afdækning eller udvikling af arbejdsmarkedsrelevante kompetencer. De særligt tilrettelagte projekter kan bl.a. indebære fremstilling af produkter samt paknings- eller montageopgaver for private firmaer. Der kan også være tale om in house-produktion, hvor der er tale om, at kommunen selv frembringer varer eller ydelser til eget brug ved egne ansatte eller aktiverede.</p>	Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats § 32, stk. 1, nr. 2.	Kendes ikke
Kommunale rekrutteringsydelse	<p>Med beskæftigelsesreformen fra 2014 blev det præciseret, at "virksomhedsservice og jobformidling bliver en kerneopgave i jobcentrene, så virksomhederne kan få den arbejdskraft, de har behov for", jf. aftaleteksten fra Forlig om reform af beskæftigelsesindsatsen, 2014.</p> <p>Det fremgår på den baggrund i LOB, at "Jobcenteret varetager beskæftigelsesindsatsen over for virksomhederne. I indsatsen skal der være fokus på virksomhedsservice, herunder rekruttering af ledige, uddannelse og opkvalificering af nyansatte, der kommer fra ledighed, og fastholdelse af sygemeldte medarbejdere", jf. LOB, kap. 2, § 7.</p> <p>Jobcenteret har til opgave at bistå alle arbejdssøgende med at finde arbejde samt bistå arbejdsgivere med rekruttering og formidling.</p> <p>Bistand til arbejdsgivere kan bl.a. ske ved at opsøge arbejdsgivere og tilbyde bistand til at udsøge, screene og formidle relevante stillinger, samt rådgivning til selv at etablere kontakt til arbejdssøgende, ved at anvende Beskæftigelsesministeriets database <i>Jobnet</i>, jf. LAB § 5.</p> <p>Jobcentrene har til formål at hjælpe ledige i job, samt hjælpe ledige, som ikke umiddelbart kan varetage et ordinært job, tættere på arbejdsmarkedet.</p> <p>Virksomhedsservice og hjælp til rekruttering, herunder dialog med virksomhederne omkring deres arbejdskraftbehov, er afgørende for at jobcentret kan hjælpe ledige i ordinær beskæftigelse, eller gennem virksomhedsrettede forløb at bringe den ledige tættere på arbejdsmarkedet. Jobcentrets hjælp til rekruttering er med til at sikre det rigtige match mellem ledige og arbejdsgiver.</p> <p>Efter § 10, stk. 2. i LAB kan jobcenteret yde en vederlagsfri virksomhedsservice, der har til formål at fremme en aktiv indsats over for ledige og personer, som har problemer med at fastholde beskæftigelse på arbejdsmarkedet.</p>	Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats (LAB) §§ 5 og 10 stk. 2. Lov om organisering og understøttelse af beskæftigelsesindsatsen m.v. (LOB) § 7	Kendes ikke

Tabel 13

§ 21 KUM

Institution/tiltag	Beskrivelse af aktivitet	Hjemmel	Økonomi
Overordnet beskrivelse af kolonner	Beskrivelse af aktiviteten, herunder hvordan aktiviteten er prissat	Angivelse af hvor aktiviteten har hjemmel. Det kan fx være på finansloven eller i særlovgivning	Angivelse af omfanget af aktiviteten i mio. kr.
Lov om biblioteksvirksomhed, jf. lbk. nr. 100 af 30. januar 2013.	<p>Aktiviteterne kan bl.a. omfatte følgende ydelser:</p> <ul style="list-style-type: none"> - biblioteksupgaver (for borgere, uddannelsessøgende og offentlige og private virksomheder), der kræver bibliotekarens medvirken i form af analyse, bearbejdning af søgeresultater og/eller anden videregående faglig rådgivning eller instruktion; - erhvervsservice, herunder markedsovervågning, hvor man eksempelvis indsamler oplysninger vedrørende bestemte vare- eller markedsområder eller fremskaffer forskningsresultater. <p>Folkebibliotekerne har desuden, som noget nyt, mulighed for at tilbyde følgende som særlige serviceydelser:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ekspresservice, hvor en bruger forlanger materiale fremskaffet så hurtigt som muligt ved en særlig foranstaltning. - betaling for udprintet eller fotokopieret materiale, som en bruger har rekvireret, og som overgår til brugerens ejendom.- Informationsovervågning for private eller offentlige virksomheder. - Konsulentytelser i forbindelse med etablering og vedligeholdelse af hjemmesider, f.eks. udvælgelse og vurdering af relevante links. - Vejledning i lagring og genfindning af information, udvikling af fil- og dokument-håndteringssystemer. - Målrettede kurser i informationssøgning, vurdering af internetkilder mv. 	<p>§ 20, jf. bkg. nr. 103 af 31. januar 2013 (biblioteksbekendtgørelsen), §§ 5-7.</p> <p>§ 20 giver kommunerne hjemmel til at levere særlige serviceydelser, som er knyttet til biblioteksvirksomheden, mod betaling. Hjemlen er en præcisering af reglerne om accessorisk virksomhed iht. kommunalfuldmagten.</p> <p>Prisen på ydelserne skal fastsættes således, at den maksimalt dækker de omkostninger, der er forbundet med at producere og levere ydelserne. Såfremt ydelserne leveres på et marked, hvor der også er private udbydere, skal prisfastsættelsen ske i overensstemmelse med de særlige regler i stk. 4-6, jf. bekendtgørelsens §§ 5-7.</p> <p>§ 20, stk. 6 indeholder delegation til kulturministeren ift. at fastsætte regler om prisfastsættelse af ydelserne.</p> <p>Denne delegation er udnyttet i bekendtgørelsens §§ 5-7,</p>	<p>Kendes ikke.</p>
Lov om Film	Kommunerne driver og yder tilskud til biografer.	Lovens § 18, stk. 1, giver kommunerne adgang til at producere film mhp. varetagelse af opgaver inden for lovgivningen. Kommuner kan endvidere forevise og udleje film samt yde støttetilskud til filmproduktion og biografvirksomhed.	Kendes ikke.

Tabel 15

§ 24 MFVM

Institution/tiltag	Beskrivelse af aktivitet	Hjemmel	Økonomi
<i>Overordnet beskrivelse af kolonner</i>	<i>Beskrivelse af aktiviteten, herunder hvordan aktiviteten er prissat</i>	<i>Angivelse af hvor aktiviteten har hjemmel. Det kan fx være på finansloven eller i særlovgivning</i>	<i>Angivelse af omfanget af aktiviteten i mio. kr.</i>
Miljøstyrelsen	<p>Miljøbeskyttelseslovens § 9 o. Miljø- og fødevarerministeren kan fastsætte regler om, at kommunale anlæg, der er godkendt til behandling af affald af elektrisk og elektronisk udstyr og sat i drift inden den 1. januar 2005, fortsat kan drives af kommunalbestyrelsen.</p> <p>Bestemmelsen er indsat for at sikre, at kommunerne fortsat kunne drive og eje eksisterende anlæg til skrotning af elektronikaffald, selv om det ikke længere efter loven skulle være en kommunal opgave at behandle elektronikaffald, eftersom der blev indført producentansvar med lovens ikrafttræden. (Det følger også af hjemlen til fastsættelse af regler om godkendelse af kommunale behandlingsanlæg, i forbindelse med konkurrenceudsættelsen i 2010, jf. mbl. § 46 b.)</p> <p>I forhold til elektronikaffald er der indført et producentansvar, der betyder, at producenterne er forpligtet til at tilbagetage deres produkter, når det er blevet til affald. Dvs. dette affald tilhører producenterne, når det er afleveret af slutbrugeren. Kommunerne forestår indsamling af elektronikaffald fra husholdninger på vegne af producenterne. Virksomheder og offentlige institutioner kan aflevere affald på genbrugspladsen (hvis de betaler for anvendelse af den kommunale genbrugsplads), til et privat anlæg eller et kommunalt anlæg til videre behandling.</p> <p>På nuværende tidspunkt findes der 2 kommunale anlæg godkendt til behandling af elektronikaffald med en begrænset kapacitet (ca. 300 tons). Årligt indsamles der omkring 70.000 tons via de kommunale genbrugspladser.</p>	<p>§ 9 indeholder regler om, at kommunale anlæg der er godkendt til behandling af affald af elektrisk og elektronisk udstyr og sat i drift inden 1. januar 2005, fortsat kan drives af kommunalbestyrelsen. Bestemmelsen gælder alene, hvis ikke anden lovgivning regulerer det pågældende område. Hjemlen sikrer, at prisfastsættelse ikke er konkurrenceforvridende. Det fremgår af forarbejderne til § 9 o. Det følger også af hjemlen til fastsættelse af regler om godkendelse af kommunale behandlingsanlæg, i forbindelse med konkurrenceudsættelsen i 2010, jf. mbl. § 46 b. De kommunale genanvendelsesanlæg skal tilbyde ydelsen med at behandle genanvendeligt erhvervsaffald på markedsvilkår. Reglerne skal blandt andet sikre en fuldstændig adskillelse af og selvstændige regnskaber for den del af anlæggets drift, der relaterer sig til genanvendeligt erhvervsaffald, som behandles på markedsvilkår, fra den del, der relaterer sig til kommunens gebyrfinansierede opgaver på affaldsområdet, som skal hvile-i-sig-selv.</p> <p>Bekendtgørelse om at bringe elektrisk og elektronisk udstyr i omsætning samt håndtering af affald af elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE-bekendtgørelsen) fastsætter nærmere regler om drift af kommunale behandlingsanlæg, herunder regnskabsmæssig adskillelse og krav om markedsprøvning.</p>	Kendes ikke.

Tabel 16

§ 28 TBBM

Institution/tiltag	Beskrivelse af aktivitet	Hjemmel	Økonomi
<i>Overordnet beskrivelse af kolonner</i>	<i>Beskrivelse af aktiviteten, herunder hvordan aktiviteten er prissat</i>	<i>Angivelse af hvor aktiviteten har hjemmel. Det kan fx være på finansloven eller i særlovgivning</i>	<i>Angivelse af omfanget af aktiviteten i mio. kr.</i>
Lov om luftfart § 52 a	<p>Det følger af bestemmelsen, at kommuner og kommunale fællesskaber kan eje og drive flyvepladser med tilknyttet virksomhed, herunder parkeringsanlæg, på et forretningsmæssigt grundlag og kan i den forbindelse fastsætte betaling for benyttelse af flyvepladsen. En kommune kan alene eller sammen med andre varetage aktiviteter efter stk. 1 i selskabsform.</p> <p>Lufthavnenes takster skal fastsættes i overensstemmelse med BL 9-15. Det vil sige, at de skal være omkostningsrelevante, gennemsigtige og ikke-diskriminerende.</p>	<p>Lov om luftfart § 52a, § 52 a. Kommuner og kommunale fællesskaber kan eje og drive flyvepladser med tilknyttet virksomhed, herunder parkeringsanlæg, på et forretningsmæssigt grundlag og kan i den forbindelse fastsætte betaling for benyttelse af flyvepladsen.</p> <p>Stk. 2. En kommune kan alene eller sammen med andre varetage aktiviteter efter stk. 1 i selskabsform.</p> <p>Supplerende: Hjemlen for kommuner til at eje og drive lufthavne forhindrer ikke, at private aktører går ind i markedet. Dog vurderes det generelt ikke at være rentabelt at drive mindre lufthavne med begrænset passagervolumen.</p> <p>Luftfarten er generelt internationalt reguleret gennem ICAO (International Civil Aviation Organization) og EU, herunder gælder DIREKTIV 96/67/EF af 15. oktober 1996 om adgang til ground handling-markedet i Unionens lufthavne. Ground handling omfatter en lang række aktiviteter i relation til håndteringen af luftfartøjer, passager og fragt. Direktivet indebærer, at luftfartsselskaber i nærmere fastlagt omfang – afhængigt af lufthavnens størrelse – har ret til egen handling, ligesom det fastlægges, hvordan konkurrerende aktører kan få adgang til markedet for ground handling i den enkelte lufthavn, herunder adgang til anlæg og centraliseret infrastruktur. Det er endvidere fastsat, at den pris, en lufthavn tager for benyttelse af sine ground handlings-anlæg, skal være fastsat på kriterier, der er objektive, gennemsigtige og ikke-diskriminerende.</p>	<p>.</p> <p>Kendes ikke.</p>
Flexiture	<p>Trafikselskabernes flexiture er en del af den offentlige servicetrafik, som kommunerne kan bestille hos trafikselskabet, og som den enkelte kommune betaler for.</p> <p>Flexitur er et særligt produkt ift. den traditionelle kollektive trafik, da den giver mulighed for at blive kørt fra adresse til adresse. Dog skal man ofte dele turen med andre, og man kan ikke forvente at blive kørt direkte.</p> <p>Flexitur kan især i tyndt befolkede områder være et fornuftigt alternativ til at køre rundt med store tomme busser. Flexiture vil således ofte være både et billigere alternativ for kommunerne, uden at trafiktilbuddet til borgerne forringes.</p>	<p>§ 5, stk. 1, nr. 1, i lov om trafikselskaber.</p>	<p>Kendes ikke.</p>

Tabel 17

§ 29 EFKM

Institution/tiltag	Beskrivelse af aktivitet	Hjemmel	Økonomi
<i>Overordnet beskrivelse af kolonner</i>	<i>Beskrivelse af aktiviteten, herunder hvordan aktiviteten er prissat</i>	<i>Angivelse af hvor aktiviteten har hjemmel. Det kan fx være på finansloven eller i særlovgivning</i>	<i>Angivelse af omfanget af aktiviteten i mio. kr.</i>
Miljøbeskyttelsesloven, jf. lovbe- kendtgørelse nr. 1189 af 27. sep- tember 2016	Drift af affaldsbehandlingsanlæg, herunder forbrændingsan- læg og anlæg til behandlingsanlæg til kommunalt affald	Miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 1 er en generel hjemmel, efter hvilken kommunal- bestyrelsen forestår håndteringen af affald, medmindre andet er fastsat i loven eller i regler udstedt i medfør af loven.	Kendes ikke
Miljøbeskyttelsesloven, jf. lovbe- kendtgørelse nr. 1189 af 27. sep- tember 2016	Kommunalbestyrelsen kan, tilbyde virksomheder i kommune- nen, som er beliggende i ejendomme med både hushold- ninger og virksomheder, at de omfattes af den eller de ordninger for kildesorteret genanvendeligt affald, som kommunen har etableret for husholdningerne. Anvendes i vidt omfang i de større byer med små baggårde	Miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 2 giver adgang til fastsættelse af regler om kommunale affaldsordninger, herunder om kommunalbestyrelsens pligt til at anvise behandlingsmuligheder for affald, og kommunalbestyrelsens pligt til at forestå indsamling og behandling af affald mv. Hjemlen er udnyttet i affaldsbekendtgørelsen, herunder bekendtgørelsens § 24, dog således, at kommunalbestyrelsen ikke må ikke etablere ordninger for eller tilbyde indsamling af kildesorteret erhvervsaffald egnet til materialenytiggørelse fra virk- somheder, da dette med visse undtagelser er konkurrence på det private marked. Kommunalbestyrelsen kan dog, jf. bekendtgørelsens 42, tilbyde virksomheder i kommunen, som er beliggende i ejendomme med både husholdninger og virksom- heder, at de omfattes af den eller de ordninger for kildesorteret genanvendeligt affald, som kommunen har etableret for husholdningerne.	Kendes ikke
Miljøbeskyttelsesloven, jf. lovbe- kendtgørelse nr. 1189 af 27. sep- tember 2016	Behandling af genanvendeligt erhvervsaffald. Der er godkendt 20 anlæg med en samlet godkendt capaci- tet på ca. 200.000 tons ud af ca. 6 mio. tons som samlet behandles på markedet.	Miljøbeskyttelseslovens § 46 b. giver adgang til at fastsætte regler om, at kommuna- le anlæg, der er godkendt til behandling af genanvendeligt affald og godkendt og sat i drift inden den 26. februar 2009, fortsat kan behandle genanvendeligt erhvervsaf- fald. Hjemlen blev indført i forbindelse med lovforslag L 152 2008 (ny organisering af affaldssektoren), hvor det genanvendelige erhvervsaffald blev konkurrenceudsat.	Kendes ikke